

AKATALPA

Temmuz 2026 - Sayı 319

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Salih MERCANOĞLU

ÇÖL ÇİÇEĞİ

kayalıklardan
uzanıp göğe bakan
şeker çiçeği

baştan çıkarır güneşi

ya çuhaya ne demeli
kendinden önce kucaklar
kokusu, seçtiği gölgeyi

anne bilir duvar dibini

komar çiçeğinin
uzun olmasa boyu
tanımazdı esintiyi

boynunda rüzgâr kolyesi

çöl çiçeği
necef'te çocukların
bıraktığı nemli ayak izi

acıtmaz mı yaralı kalbi

bahçeleri dünyanın
ve başka dünyanın
kan çiçekleri

devranın keder kefiyesi

Mehmet Akif TUTUMLU

VAROLMA TARZLARI

yüzerken deniz olurum
bakarken gökyüzü
düşünürken dağ zirvesi
severken sen olurum

okurken dünya olurum
yürürken yeryüzü
konuşurken yalan
susarken gerçek olurum

yalnızken çocuk olurum
sessizken zaman
hüzünlüken insan
ölürken her şey olurum

Gültekin TEZCAN

YÖN

sonra gün gelir
yitirirsen zamanın pusulasını
bak yazdıklarına
aynı yarayı gösterecek çünkü
dizelerin yosunlu tarafı

sende kaybolmak adında bir mevsimde büyüdüm ben
ordana kalma bu dökülmeler
bu tereddüt yağmurları

büyüdüm
biraz daha azalarak her gün
ve bilmeden
kimde ne kadar çoğaldığımı

şimdi rüzgâra şiirler yığmakta ellerim
geceler benden yana yalan yok
ama düşlerimin kaçta kaç kendimin?

hayat, beklemek sınırında bir koca olmamışlık
hangi kelimedede öleceğimi bilmeden
sayfalara mayınlar gizledim

doğmak dedim: ilk yenilgi
sonrası alışkanlık...

Ekrem Acar, Meryem Açar, Gülçin Yağmur Akbulut, Cansu Aydın, Ali Asker Barut, Dilek Bayram, Cemile Çakır, Hasan Çelikkol, Ferda Balkaya Çetin, Fazlı Çoban, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Deniz Dengiz, Ahmet Şerif Doğan, Öztekin Düzgün, Hasan Efe, Barış Erdoğan, Şerif Erginbay, Osman Serhat Erkekli, Emre Erol, Örsan Gürkan, Aren Haşar, Nihan Işıker, Sinan Kaban, Nurbanu Kablan, Erkan Kara, Emre Karakaya, Yunus Karakoyun, Mustafa Ergin Kılıç, Nihat Konşer, Erdoğan Kul, Lokman Kurucu, Salih Mercanoğlu, Mustafa Oğuz, Emin Orhan, Gökhan Oskay, Fatih Ögüt, Musa Öz, Seher Özkök, Mustafa Seyfi, Kazım Şahin, Süreyya Şahin, Mevlüt Şener, Ali Şimşek, Can Taşan, Gültekin Tezcan, Mehmet Akif Tutumlu, Yeprem Türk, Şiraz Yalçın, Barış C. Yıldırım, Kalender Yıldız, Necip Yıldız, Ahmet Yılmaz, Büşra Kurtar Yılmaz, Kerem Yılmaz, Manolya Yılmaz.

VE ŞAİR TANRI'YI BOĞDU

Süreyya ŞAHİN

Çok eskiden Tanrı denince göğe bakardım; şimdi defterime, kâğıdın üzerindeki mürekkep lekesine bakıyorum. Galiba benim Tanrı'm orada; kelimelerin gizeminde saklı. Şiir yazarken uzayın anahtarını elinde tutan bir güce dönüştüğümü hissediyorum, bazen de o gücü kendi ellerimle boğup kenara atan bir katile. Tanrı, dogmaların soğukluğunda değil, benim her yeni dizede yeniden kurup sonra da kendi ellerimle imha ettiğim o kaosun içinde saklı. Ve asıl mesele şu: Şiir, Tanrı'nın varlığı mı, yoksa şairin, gökyüzünün boşluğuna sığdıramadığı kendi kibirini bir yerlere sığdırma çabası mı?

Şiir, mutlak olanın üzerine dikilmiş bir idam sehпасı bence. Bu sehpadaki yargılanan ise Tanrı'nın ta kendisi. Ancak buradaki ilah, dogmaların koridorlarında ölü doğmuş donuk yaratıcı değil; şairin kendi içsel cehenneminde her gece yeniden doğup, şafakla birlikte imha edilen değişken, kanlı ve bir sanrı. Yaratma eylemi iltimas değil, bir gasp eylemidir; şair, ilahı ararken aslında kendi kibirini arşınlar, kendi tahtına oturmak için gökyüzünün boşluğunu bir ayna gibi kullanır.

Blake'in örsünde dövülen Tanrı, varlığı ve yokluğu aynı anda boşaltan bir şizofrenik mimar; Rimbaud için ise yeryüzünün kaldırım taşlarında sarhoş, cevapsız ve başıboş bir soru işaretidir. Baudelaire'in estetiğinde Tanrı, sineklerin üzerine üşüştüğü, çürürken bile dehşet veren ağır ve somut leştir. Şairin ilahı, ahlakın ince dengesinde değil, insan denen uçurumun en dibindeki kaosun tam kalbinde yaşar. O ne kurtarıcıdır ne de cellat; o, insanın kendi içindeki bitmek bilmeyen bozuluşu ve yeniden kuruluşu simgeleyen metaforik bir kalıntıdır.

Zaman zaman bu ayin, merkezini kaydırır ve şair, Tanrı'yı bir kadın suretinde yeniden vücuda getirir. Kadını kutsallaştırmak, aslında insanın "insani" olana duyduğu vahşi, açlık dolu tapınma arzusunun infazıdır. Neruda'nın pagan tapınağı veya Nâzım'ın devrimci ikonası; kutsallık burada sabit bir menzil değil, geçici bir sığınaktır. Şair, kendi yarattığı bu ilahı, yarattığı an itibarıyla deşmeye, parçalamaya ve sorgulamaya mecburdur. Kutsal, sorulardan muaf değildir; şairin kalemi, kutsalın boğazına dayalı bir bıçaktır.

Nietzsche'nin ortaya attığı meşhur "Tanrı öldü" çılgılığı, gökyüzünün ıssızlığını şairin mürekkep hokkasına devretmiştir. Taht boşalmış, boşluk, şairin omuzlarında kambura dönüşmüştür. Yeni ilahı kim yaratacaktır? Şair, bu soruyu kendi kelimeleriyle etten kemikten bir isyana dönüştürür. Tanrı, göğün derinliklerinde değil, şairin kâğıt üzerindeki hercai kaosuyla nefes alır.

Bu yüzden her şiir, kendi ilahını kurban eden bir ritüeldir. Şair önce Tanrı olur, kelimeleriyle kâinatı gerer; sonra aynı kelimelerle yırtar ve Tanrı'yı kendi elleriyle boğar. Çünkü şiir, Tanrı'nın değil, Tanrı'yı defalarca öldürüp dirilten şairin, kendi karanlığından kendine tuttuğu meşum ve hakikatli aynadır. Şairin tek gerçeği şudur: Tanrı'yı yaratan, onu kelimelerin uçurumuna terk edip sonra da yok edendir.

Şiir, sonsuz cinayetin kanlı, estetik ve tek tanığıdır.

Osman Serhat ERKEKLİ

DÖRTLÜK

Mutluluğun, aşkının, mükemmelin sonu yok
Demek ki tanrının sonu yok
Evren sonsuz değil
Tanrı sonsuz ama

14 Haziran 2026

Yeprem TÜRK

GÖNÜL ve TABİAT

Sorduğunda hal diliyle
Yanıt veren çiçeğe
ve başağa
Kalbindeki kutsal emanetle
Ne çok şey iştirir ve öğrenirsin
Hakikat hakkında İbrahim
Doğanın gönle benzeyen sesiyle
Çayır çemen muradına göre

Toprak güzel İbrahim ürün güzel
Bakarken saflaştırır insanı
Kaynağın sırrına varmak için
Ve anlatır
Bazen bal arısı uğultusunda
Bazen yağmur sesinde

Gönül ve tabiat
Ötelerden haber verir
Hem iyi hem doğrudur
Başlayan güzel bir yoldur
Sorma bana neden
Anlamanın üstünde sonsuzluğun rengi var?
Hikmet, peygamber duasıdır İbrahim

Her şey O'nun hamdini tesbih eder
Biz onların tesbihini anlayamayız
Her şeyde öyle canlılık öyle bilinç...
Tefekkür eden şükreder İbrahim

Metafizik berekettir
Tefekkür nimet
Sabahları
Allah'ın mektubu gibi açılır
güneş

Vaadini yüreğe göstere göstere
Doğa ki can verir tine
İçinde her daim melek imgesiyle
Kalbi Allah'a taşır gibi
Topraktan kut almanın bıraktığı hakikat duygusudur bu idi,
İbrahim
Yer sırdaşım gök kardeşim
Tanrı'nın nurundan gelir benim rençberliğim

TUNA KİREMTÇİ'NİN KIŞ ŞİİRİNE MEKTUP

Senin okudum kış şiirini
Soğuk bir garda Doğu'da
Senin okudum kış şiirini
Ve o gün ölü kuşları pat pat
İçime yağdırdı gökyüzü Tuna

Senin okudum kış şiirini
Unutmam kışlanın ortasında
Cebinde cevapsız mektubu
Bağırımı gibi bir karın içine
Yüzü koyun buldular bir askeri

Senin okudum kış şiirini
Unutmam hiç Doğu'da bir okulda
Yüzü, kederi sana benzeyen çocuğun
Tanısan ısıtmak isterdin Tuna
Üşümekten hep kırmızı boynu ve elleri

Senin okudum kış şiirini
Rastlasam söyledim Tuna
Büyük bir kışmış her şairin içi
Senin okudum kış şiirini
Dediğin gibi: Koyu bir dürüstlük için
Eksiltip durmuşuz kendimizi

İNCİLER...

Gözyaşlarımı inci yaptım da dizdim boynuma
El imrenir, gözleri kamaşır gerdanımdakini süs sanır...
bilmezler ki acının kanıyla yoğrulmuş her tanesi!
nefesimi kesmiş geceler, günler boyu boynuma inci deyip
dizdiklerim.
elemle, gözyaşıyla yoğrulmuş bilmezler...

Çıktı!

Nihil

Lokman Kurucu

Şiir

OKB Yayınları, Ankara, Haziran 2026

FERDİ FUN CLUB

I
hayatımız Ferdi'nin Yeri
çay veren yok, hep borçluyuz
gölgemizde kemanlar, darbukalar

sevgi duman, aşklar barut
ayrılık dendi mi
Ferdî'nin bütün yakarışları;

lakin dönüş yok; hep suçluyuz, çün
çocukken kollarını jiletleyen adamlarız biz
ceplerimizde kibrit kutuları

II
Ferdî'nin duvarında hâlâ resmi
kırk yıl sesinde çoğaldığımız
kırık kaset generalin

“oldu mu bunca zaman” diyoruz
kırka çıktık ama telsiz öttü mü
titrek duruşlardayız

devletin duruş pazarladığı nesil
her daim kırıklarda, ayıgız
ajan bir peygamber terler sırtımızda

III
hayatımız Ferdi'den çıkma
şu fiyakalı duruşlar, yükselen sesler
güçten değil, baba teyplerinden

“merak etme sen” diyoruz
“sevginin ötesinde” bir hayat
hayattan yokuşlara

düşmeyi bir türlü beceremeyen...
90'lar popun yumuşatmadığı club
arsız bıçaklar dolaşır derimizde

IV
hayatımız Ferdi'den imar yemiş tarla
toprakta kaldı delik pantolonumuz
önlüğümüz temellerin altında

çocukluğu betonla kapatılmış tarih
hangi kapıda dursak yabancıyız
Ferdî'de el

“anne” diyoruz, bu zaman bizim değil
darbeler darbelere değdi içimizde
saati kırıldı Ferdi'nin..

devrim hâlâ ihtimal

V
Ferdî, çay ver
Burayı dağıtırız

ŞİİR, ŞAİR VE MUTASYON

Hasan EFE

Biyolojik / genetik, bir terimdir mutasyon.

Edebiyat dışı olsa da işleyiş mekanizması olarak şiir ve şaire yeni olanaklar sunan bir kavram olarak düşünülebilir.

Mutasyon, canlının gelişim sürecinde genetik bilginin çeşitlenmesidir. Bu işleyiş canlıyı olumlu ya da olumsuz olarak etkileyebilir. Mutasyon ile canlılar çevresel koşullara uyum sağlayarak yeni türlerin önemli bir unsuru olarak yol alır.

Canlıdaki (şiir - şair) DNA (şiirdeki temel unsurların) değişikliklerinde hem genetik hastalık (şiirdeki yapısal ve anlamsal değişim) hem de adaptasyon (uyum) süreçleri oluşur.

Bir bakıma mutasyon süreci incelendiğinde *yararlı*, *zararlı* veya *nötr* sonuçlar ortaya çıkabilir.

Bu nedenle mutasyonu salt olumsuz ve korkutucu olarak düşünmemek gerekir. Onu yaşamın devamlılığını, çeşitliliğini sağlayan bir süreç olarak ele almak gerekir.

Şiire de böyle bakılabilir.

Şiir canlılığını dilden alır.

Dil de canlıdır.

İnsanlar arasında iletişim sağlayan dilin birçok örgeni zamanla değişime uğrar. Bir yerde mutasyon geçirir. Bu, toplumun ekonomik ve kültürel gereksinimleriyle doğrudan ilişkilidir.

Öte yandan da bir evrensellik söz konusudur.

Toplum olumlu yönde geliştikçe dilde bunun etkilerini görebiliriz.

Süreç ters olarak da işler toplumsal bir yozlaşmada dil de mutasyona uğrar yani bozulabilir. Yukarıda da belirttiğim gibi nötr etkiler de olabilir.

Geçtiğimiz yüzyıllarda Türk Edebiyatındaki şiir sürecine baktığımızda hece ve aruz ölçüsünü görebiliriz.

Ekonomik ilişki, kültürel değerlerin yanı sıra savaşlarla ortaya çıkan sosyal çalkantılar dili de etkiler.

Mutasyon ile canlılar çevresel koşullara uyum sağlayarak yeni türlerin önemli bir unsuru olarak yol alıyorsa, şiir – şair, içinde yaşadığı toplumun tarihsel, kültürel vb. özelliklerine göre şiirini de mutasyona uğratabilir.

Divân-ı Lügati't-Türk'teki halk ağzından derlenmiş şiirlerdeki konular; aşk, doğa, kahramanlık, ahlaksal öğütler ve insan ilişkilerini kapsar. Yani şiirin-şairin çekirdeği değişme de sözünü ettiğimiz özellikler günümüzde mutasyona yani değişime uğramış diyebiliriz.

Bu değişim hem şekil hem de içerik olarak kendini gösterir. Önceden hece vezniyle dörtlülükler görülebilirken 8. ve 13. yüzyıllardaki şiirlerde hece vezni ve uyak gibi öğelerin yanında dize başlarındaki uyalarda, dize yinelemelerinden ve aliterasyondan belirgin şekilde yararlanmış.

Yani geçen süreçte hücre çekirdeğinin (şiir ögenelleri) içindeki DNA'da* (şiirdeki temel unsurlar) değişimler görülmüş.

Buna şöyle de bakabiliriz.

Mutasyonların (değişimlerin) oluşma mekanizmasında iki ana etken değerlendirilebilir. Biri içsel (endojen) diğeri dışsal (eksojen) faktörler. İlki yani içsel faktörler, hücredeki DNA'nın kendini çoğaltması sırasında ortaya çıkabilir. DNA zincirini oluştururken her zaman kusursuz çalışmayabilir ve nadiren de olsa hatalar yapar. Bu hatalar, hücrenin onarım mekanizmaları tarafından çoğunlukla düzeltilir. Ancak bazen

bu mekanizmalar yetersizdir ve kalıcı mutasyonlar meydana gelir.

Bu işleyişi ele alırken hücrenin (şiirin) içindeki hücre çekirdeğinden (şiir ögenelleri) içsel ve dışsal faktörler göz ardı edilmemelidir.

İslamiyet Öncesi Türk Şiiri hece ölçüsünü, İslamiyet Etkisindeki Türk Şiirlerinin din eksenindeki varlığı, mutasyonu (değişimi) yani aruzu öne çıkarmıştır denebilir. İslam uygarında din, tasavvuf konuları yer almaya başladığında hece ölçüsünün yanı sıra aruz da aynı süreçte yol almıştır.

Mutasyon süreci yüzyıllar boyu çok farklı bir biçimde varlığını sürdürerek bugüne gelmiştir.

Kaba hatlarıyla bakacak olursak; İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı: Sözlü - Yazılı Edebiyat. İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatı: Divan Edebiyatı - Halk Edebiyatı; a) Anonim Halk Edebiyatı, b) Dini Tasavvufi Türk Edebiyatı, c) Aşık Tarzı Türk Edebiyatı. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı; Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı - Servet-i Fünûn Edebiyatı - Fecr-i Ati Edebiyatı - Milli Edebiyat - Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı...

Günümüz Türk şiirinde mutasyon (değişim) örneklerini sıkça görebiliriz.

Metin Altıok'un şu şiiri buna bir örnek.

NEDEN

hep

boş

bir

barıdağa

yüksünmeden

boynun eğer

sürahi? (1)

Bir başka örnek Orhan Veli.

Bekliyorum

Öyle bir havada gel ki,

Vazgeçmek mümkün olmasın. (2)

Necati Albayrak'tan, iki bölümden oluşan üçlük.

YAZ ORTASI YAS

yaz ortası yas

ağustos böceğinin

çıtı çıkmıyor

şarkılardan fal

tutup çekmek mi çöpü

karınca üzgün (3)

Nâzım Hikmet'in dörtlülüklerden oluşan üç bölümlük 11 heceli şiir örneğinden bir bölüm.

BENCE ŞİMDİ SEN DE HERKES GİBİSİN

Gözlerim gözünde aşkı seçmiyor

Onlardan kalbime sevda geçmiyor

Ben yordum ruhumu biraz da sen yor

Çünkü bence şimdi herkes gibisin

...

(4)

İlhan Berk'ten bir örnek.

SU GÜNLERİ, III

Çakıltası

Seni

Su

Sarıyor (5)

Oluşan bu değişimler, şiirin işlevinde farklı sonuçlara neden olabiliyor.

Bir şiirin yapısı değiştiğinde, o şiirden algı-anlam-imgesel özellikler de değişebiliyor. Bu da şiirin fonksiyonlarında değişikliklere yol açarak farklı etkiler oluşturabiliyor.

Mutasyonların (değişimlerin) genetik (şiirin özü) yapıya etkisi, mutasyonun (değişimlerin) türüne ve büyüklüğüne bağlıdır.

Örneğin, Metin Altıok şiirinde içerik-şekil iç içeleşip mutasyona (değişime) uğrarken diğer örneklerde bu özelliği göremiyoruz. Altıok'un bu tür bir şiir üzerinde örnek vermesi okuru iki yönden etkilemektedir. İlki şiir okunduğunda oluşan algıyla, biçim yani şiirdeki sürahi şekli simge-sembol içleşerek okurun zihin araçlarını farklı bir boyuta taşımakla kalmıyor aynı zamanda şiiri farklı disiplinlerle; resim, grafik, psikoloji, biyokimya, edebiyat alanına çekip günlük bir gereksinim olan sürahiden yola çıkarak yaşamsal olan suyun canlı/insan için vazgeçilmezliğini çağrıştırıyor diyebiliriz.

Görüldüğü gibi şiirdeki mutasyon (değişim) olumsuz değil olumlu bir işlevsellik kazanıyor.

Mutasyonun oluşumunda yukarıda da belirttiğimiz gibi birçok etken rol oynamaktadır.

Bunun asıl kaynağı şiir olsa da temel etmen şairdir denebilir.

*DNA dizilimindeki şekil özellikleri dikkat edilirse sarmal olarak uzayıp gider. Sarmalın her boğumunda bir çeşit dörtlükler görülebilir.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. *Hayatın Anlamı*, Sinan Canın, 15. Bas. Alfa Yay. Aralık 2025 İstanbul
2. <https://tr.Wikipedia.Org>

Alıntılar:

- (1) Metin Altıok, (*Bir Acıya Kiracı*, 7. Bas., Ocak 2006, Yky İst, S.381)
- (2) *Bütün Şiirler*, Orhan Veli, 72. Bas, Yapı Kredi Yay. İst
- (3) Necati Albayrak, *Akatalpa*, Sayı 282
- (4) Şiirce, <https://siir.me>
- (5) *Avluya Düşen Gölge*, İlhan Berk, Adam Yay. 1999 İstanbul

EKSİKLİK

Eksiğim güzelim eksiklik yüceliktir
Çağ okur yazgımızı sessizce bu demektir
Harcanacak ruhumuz, harcanacak zaman
Sevgi nerededir peki sevgi nedir
Sevgi şimdilerde ölgün emektir.

Su kışkırtır dudağımı
Ateş dağımda yanar
Tanrı öylece bakar gözlerime ve ben
Lafı uzatırım sinsice
Aşk kelimelerin bağrında yatar

Eksiğim güzelim işte beraberce eksiğim
Ayna kesigi hep ellerimiz içimiz
Alevleniriz dünyaya dönünce gözlerimiz
Yaş arar kendine yolda kalan hüznümüz

Bir dereyim güzelim ben bir bakıma yara
Açılırım şehrin göğsünden zamana
Göğü bilirim bundan yalnız bakamam ona
Bence
Sen beni dünyaya sal cennette ara

Yağmura and olsun ki yenildim şehre
Ağzına bir adamın ve yanan tenine
Dans ettim rüyayla yağmur bir giysiydi
Geçmemişimde
And olsun yağmura ve beni çağıran o şiire
And olsun gönlümdeki yangına ve yerine...

Ahmet YILMAZ

O BİR ŞEY

Gemlik aşkına...

Beni hatırla bir deniz bir köpüklü yokuş
Bir mezarlık bir bahçeyle yazılmış umut
Beni bir zeytinliklerden yapılmış yol
Köpeklerin tasmaında koşturdu ellerim
Gemlik'in çingene pembesinde çocuktum

Bir dere boyunca kavak beni hatırla rüzgâr
Kalbimin yerine bir saat kurdum durdu
O bir şey diyecekti ev ev yalnızlık unuttu
Bir uzun saçlarla hatırla yıldız sağanağım
Dünyada bir sen beni suyum sarnıcım

Kuşlar kanadı şair hatırla bir nefes
İskelede balık tutan eller uzaklara benziyor
O bir sandal gece rüyasında ağlıyor
Giden dönmez dönen başka bir yaban
Bir an ölüm bir gün düğün oynamakla yas

Bir papatya bir gelincik bir incirler aşkına
Sevgiliden kalma küpe hatırla beni ilkyaz

AS(İ)L RENGİNİZ NEDİR

Barış ERDOĞAN

Birkaç mutsuz kişi için yazıyorum.

Kalp şiire inanır, akıl düzyazıya; yazdıklarım mensur şiir (şiiresel düzyazı) olsun.

Gustav Klimt'in Yelpezeli Kadın'ının ince dudaklarında ateşin çekiciliği vardır. Ama ben Mona Lisa'nın dudaklarına 'ateşini arayan pervaneler' gibi kapılıyorum. Post-empesyonist Gauguin'in Mango ile Tahitili Kadın'ı adeta mora banılmıştır. Ağırır. Empresyonistlerin gölge rengidir mor, bilirim. Claude Monet morunun asilliğinde kalayım, ama morun hüznünde uzun süre eğleşemem. Öfke fena kırmızıdır, kırmızı akrep tehlikesi vardır öfkede. Ve ömrümü Henri Matisse'in "Kırmızı Oda"sında mekânın derinliğine kaptırıp uyanmamak üzere uyuyayım.

Kelimelerin rengi üstüne araştırma yapıyorum, renksizleri ayıkliyorum.

Aynı zaman ve mekân içindeyiz, ama aynı anları yaşamadığımızı düşünüyorum. Sen bir ağaca bakarken ben onun meyvesini topluyorum; sen ağaçtaki böcekleri görmezden gelirken ben böcek cızırtılarındaki ritmi yakalamaya çalışıyorum. Aynı şeyleri görüp duymayanların aynı şeyleri tatmayacağı da açık. O halde, külü kurtar renginden, sütü boya, bırak bakırı çıksın kazanın. Yeryüzünün adaletini şiddet üzerine kurmuşlar. Sen yavaşlat! Acı yeşili yasakla, kan kırmızıyı ötele! Hiçbir nesne kendi değil, hiçbir insan da. Berger'in, "Nesnelere bizim onlara yüklediğimiz anlamlardan ibarettir. İnsanlar da öyle." sözünün sırrı orada.

Bu yüzden renklerimiz, çizgilerimiz, sözlerimiz ne kadar farklı; her bir anlam katında yüklediklerimiz duruyor. İlk kez kırmızı muz üreten bir köylüyü pazara giderken şeytani ruhlu diyerek taşılayıp öldürmüşler. Siyah nazar boncuğu arıyorum diyen kadını çarşıdan kovmuşlar. Özgürlüğün resmine "kan kırmızı" benzetmesi yapan öğrenciyi sınıftan atmışlar. Sütbeyaz bir Afrikalı uygarlık yüzü görmeyen bir kabileden linç edilmiş.

Yasta olanın rengi yoktur.

Babamın renk seçimi/ renk adlandırması benden çok iyiydi. Su yeşili için yeşille mavinin aşkıdır, demişti. Kendi sesindeki su yeşilini benden başka duyup gören olmamıştı. Oysa seslerin de rengi vardır. Yıllar sonra 'su yeşili'ne mint karşılığı verildiğini duymuştum. Zaman içinde bende yeşile karşı aşırı bir düşkünlük... Elbette firuze, gözde tonumdu. Çocukluğumda yuvarlanıp beni gökyüzüyle buluşturan çimenin yeri başka. Sonra zeytin, haki, gri-yeşil karışımı adaçayı, çocukluğumun fıstıklı yeşili... Üstelik sadece fıstıkının onlarca tonu. Torosların eteklerinden tepelerine doğru gözlerimi sürükleyen orman yeşili... Kuzeye varsam Bedri Rahmi'nin yeşili... Bedri Rahmi'nin kefeni yeşilmiş gibi bir iddiada bulunsam inanan çok olur. Kendini "Adsız Afişçi"ye kaptıran kupkuru da olsa yeşerir: "Bazan

yapayalnız kalan yeşile acıyıp yanına aynı kuvvette bir mavi koyarak onu serinletiyor, hırsından çatlayan kırmızının yanına da bir parka sarı veya turuncu ilâve ederek biçarenin hiddetini teskine çalışıyordu."

Yeşillerden bir harman yapalım: Ece Ayhan'ın "kendini hemen ele vermeyen yeşil camlı şiir"i, doğuda Ahmed Arif'in görüşmecisinin gönderdiği acı yeşil soğanını, yine Ali Püsküllüoğlu'nun güneye iniverince karşıma çıkan "günaha benzer acı yeşil"i, Özdemir Asaf'ın yeşillenen ağaçları... Ya eskiler? Divan şairleri başta olmak üzere Vardarlı şair Hayreti'nin, "Döşedi atun ayağına yeşil atlas çemen"i... Uzadıkça uzar. Biz Nedim'in yeşil atlaslı afetiyle sarhoş olalım: "Unutdurdu bana serv-i revanı dün gülstanda/ Efendim bir uzun boylu yeşil atlaslı âfet var" (Efendim, uzun boylu yeşil atlaslı bir âfet/ sevgili var; dün gül bahçesinde bana salınan servi boylu güzeli unutturdu.)

Maviyle yeşilin derin sarhoşluğu adını verdiğim petrol yeşiliyle dostluğum lise yıllarına dayanır. Arklardaki yosun yeşiline kanışıma ne diyeyim? Yeşil periyi Ayfer Tunç'un Yeşil Peri Gecesi'ne borçluyum. Absent adı verilen bir içkiymiş. Vay canına! İşte bu yeşil periyi yudumlayanlar, cehennemden girip geri dönemezlermiş. Dönen olmuşsa da cehennemden kurtuluş yokmuş; hep yüreğimizde taşırız biz onu derlermiş. Marcus Aurelius öyle demiyor muydu?

Ayfer Tunç, hoş bir hikâyeyle okurlarını kendisine yeşillendirmeyi bilir: "Aşkın has olanı bir karşılığı olup olmadığıyla ilgilenmez. Has aşk, tutulduğu varlıkta bir değeri var mı yok mu umursamaz. Has aşk tanrı aşkına benzer. Sen tanrıyı çok seversin, ama o herkesi sever, hatta belki seni sevmez." Hım... Nasıl bir yeşil periyse bu... Rimbaud'nun, "A kara, E ak, U yeşil, O mavi: sesliler" dizisindeki U'nun nasıl bir yeşil olduğuna anlam verememiştum. Bir nesneye dayalı yeşillığe kurban olmuşumdur da Attilâ İlhan'ın "cinayet yeşili"ni aklımın sınırlarından içeri sokmamışımdır.

Reşat Nuri'nin Yeşil Gece'si keşke kıyısından köşesinden memleketimin yeşiliyle ilgili olsaydı. Bir belayı işaret ediyordu bize: "Medreselerin yeşil gecesi yalnız kendi içlerini karanlığa boğmakla kalmamış; memleketin her yanına yayılmış, her köşesini kaplamış." İyi ki Sait Faik'in Son Kuşlar'ındaki benzetme (toprak anamızın koyu yeşil saçları) var. Beni hayretler içinde bırakan bir yeşil daha var ki, bir zamanlar Bayezit Yangın Kulesi'nde ortaya çıkan "yeşil". Sevincik delisi olurum. Bu, yağmurun birkaç saat içinde yağacağına işaret etti.

Binlerce yıl önce "yaşıl" ile başlayıp "yeşil"le noktalanmış hikâyemizde asıl ne zaman yeşillendim? Galiba Dede Korkut'taki doğum hikâyesiyle: "Babası oğlancığını gördü, Allah'a şükürler söyledi. Oğlu ile, gelini ile Kanglı Koca Oğuz'a girdi. Yeşil, alaca, güzel çimene çadır dikti." Oğlancığını küllü, killi ılık suyla çimdirdi mi? Bizim Türkmen oymakları her çarşamba ocak yakar, baştan aşağı temizlikten geçirilirdi. Kaynar suyla yıkanyorsak Can Yücel dilinden ağlamaklı bir yeşil tutturum: "Gözlerini kapatır beklerdi/ Yaprğa benzer ellerini, avuçlarını uzatır/ Beklerdi işitinceye dek/ Ağacın dalında, rüzgârda/ Yeşili duydu mu uyurdu".

Benim as(i)l rengim ne ola ey okur? Bilene kapım açık.

Öztekın DÜZGÜN

YURDUN OLMAM KAÇINILMAZ

Süreye 'ya saygıyla

Oraya yel değse burada şımşekler çakar,
bunu sana anlatmam lazım.

Sen, ilk güneşe kanıp çiçeklenen ağaç
ben, yel incitmesin meyveni diye etrafına duman.
Ben uçurum elbet, ben kayan toprak,
ben burada köklen diye kayasını yumuşatmış toprak,
sen yüzü berrak.

Bu çiçeği bu uçuruma yakıştırdım, hadi beni kınayın.
Hadi tutun taşları, ellerinizde parçalansın
hadi gelin, hadi koşun!
Benimkisi bir yurt savunması değil,
benimkisi bir avaz çıkarmadır;
Kulağını Kapatanın Zarı Delinsin!

Kimse uçurum olmadan çiçek hak ettim demesin,
kimse uçurum olmadan çiçek hak etmesin!

Oraya yel değse burada şımşekler çakar,
sana hoş gelen rüzgârı demiyorum.
Hele bi bozsun saçını yel
burada şımşekler çakar,
silah akla düşer, akıl beyinden çıkar.
Yüzün azıcık değışse susarım,
öyle bir susmak olur ki bu
tek sessizliđimi dinlemek istersin, bahçeye inersin.
Kabuđumuz da kir olmaz
çekirdeđimiz de berrak kalır.

Bütün bunlar kaçınılmaz,
yurdun olmam kaçınılmaz.

Kazım ŞAHİN

KÂĞIT

Ey kâğıt kendimi yazdım sana
Duy soluđumu, tut aklında beni
Duran göğün aynasında
Dokunduđum ağacın teni

Su ve çakıl taşı sarmaş dolaş
Üstlerinde nilüferler ve gölge
Kördü her şeyi düşleyen Homeros
Düzlüđündeyim gökyüzünün
Topladım kanatlarımı

Ey kâğıt içimde bir sessizlik
Yolunu şaşırılmış yüzündeki nehir
Ne yazsam kalbimde soluyor
Hızlıca düşüyor sevdiğim yapraklar

Musa ÖZ

ŞAİR HÂTİRANIN MUCİZESİDİR

Aşk ve kadın hile olsaydı bir yanılığı olmaz mıydı doğa

Aşk arabasını sürer şairler Bellona'nın, her sonbaharda
Aşkın da dünyanın da elleri reçine, elleri leke
Ölünce insan, nereye düşer kim bilir içindeki aşk

Geldim, bir şey söylememek için yalınkat yalnızlığıyla

Kesif yankılanır şiirler kâgir tonozlu bir kilisede

Geçirdim koca bir yazdan kederlerimi, olgunlaşsın diye
Bir hüznün borcun var bana, bir de gülümseme

Aşk ve kadın hile olsaydı, bir yanılığı olmaz mıydı doğa

İshak'ı geri getiren Tanrı, getirse bir gün seni de

Dünyevi bilgeliğini unutup taşısan beraber çölde aşkını

Dinsiz bir şeydir oysa evlilik, belki de şaman bir şey
En güzel ve en pahalı hayallerin bile yok pahasına satıldığı
Akşamüstünün solgunluğu gibi aldırışsız şiirlerle

Yeryüzünde yaşarmış eskiden Tanrı, insan giysileriyle

Bir sınavdır tüm aşklar, yatak odası büyüklüğünde

Sızlayarak hizaya giren taşlar, İbrahim bıçağı çekince

Yapraklı bir yola doğru koyulursun, yazdan iç kırgınlığına
doğru
Sabah karısını öpse adam, karısı da sabahı
Şiir akımları belki de erotizmin masumiyetiyle yapılmalı

Şair, hâtiranın mucizesidir, ulu olmaktır yeteneği

Aşk ve kadın hile olsaydı, bir yanılığı olmaz mıydı doğa

Şerif ERGİNBAŞ

ÇARPINTI

Sabah yürüyüşleri
çiylenmiş pabuçlar
-beklerim-
o terli dönüşleri.

Yakınların kahrını
uzakların özlemi
yoruyor belli ki.

Yanımdaki çarpıntı
alıp götürür bir gün
-yarım kalmış-
o bütün düşleri.

BAUDELAİRE NEYİ DEĞİŞTİRDİ

Fatih ÖĞÜT

Baudelaire'in taptığı kötülüğü anlamaya çalışacaksa önce iyunin nasıl kılık değiştirdiğini görmemiz icap edecektir. On dokuzuncu yüzyılın ortalarında yazılmış *Kötülük Çiçekleri*, (*Les Fleurs du mal*) biçim ve içerik yönünden getirdiği derinliklerle yeni bir şiirsel çağa girildiğini ilan ediyordu. Bu yeni çağda yeri olmayan kavramlardan biri, var olanla yetinmek ise diğeri, dizenin iyiye adanmasıdır. Mutlak olan hiçbir hakikat, insana ve insanın beklentilerine aldırış etmezken şiir neden edecekti ki? Baudelaire, sınırları başka zihinlerce belirlenmiş erdeme karşı büyük öfke duyuyordu. Ona göre bu sığ ahlaktan, ancak şiirin kendi kendisini var eden görkemli nedenselliğiyle kurtulabilirdik. Kuşatılmış estetiğin, sınırlandırılan ufukların ne şiire ne insanlığa kazandıracağı bir şey vardı.

Theophile Gautier, *Kötülük Çiçekleri*'ni, bildik çiçeklere benzemeyen, tehlikesiz bir şekilde koklayamayacağınız, maviye, karaya çalan, tekinsiz çiçekler olarak tanımlar. Baş döndürücü kokularıyla bu çiçekler, Gautier'e göre çürümüş medeniyetlerin kara toprağında yetişmiştir. Köhnemiş toplumsal kabullerin getirdiği bu çürümeyi en derinden hisseden insanlar şairler olmuştur.

Bir yücelik öğretisi olarak şiir; Bergson'un madde zaruret, şuur hürriyettir, düsturundan yola çıkarak, zarurettten doğan hürriyet biçiminde yeni çağdaki görüntüsüne doğru hızla evrilirken başkaldıran insanın köhnemiş ahlaka karşı söyleyecekleri, yaşadığımız dünyadan hareketle yeni bir imgesel yapıda vücut bulmak istiyordu. Bu yeni görüntü; kusurlu, eksik, çirkin olabilirdi ancak kimse onun, var olanla yetinen, kökleriyle dünyaya tutunamayan bir zuhur olduğunu söyleyemezdi. Kökü dünyadayken sarmaşık dalları ülküsel evrenin cam evine kadar uzanan şiir, tüm devrimleri devirecek gerçek devrim değil miydi?

Baudelaire'in cüretyle Romantizmin, Parnasizmin ilk hızını kaybetmiş eylemi, belki yeni zirvelere taşınacak, belki karanlık dehlizlerde büsbütün kaybolacaktı. Mesele, atılması gereken o ilk adımı korkusuzca atabilmektir. Şiirde Baudelaire serüvenini, sadece öz yaşam öyküsünden doğan bir yöneliş olarak tanımlamak zavalıca olacaktır. Ona, bu dizeleri yazdıran, evreni içsel varlığıyla algılamadaki dehası ve dünyayı değiştirmek yolunda gösterdiği kararlılıktır. Baudelaire'in isyanı, şiirde yücelik öğretisi kurmayı amaçlamıyorsa bile bu öğretiyi doğuran esaslı kaynakların önünü açmıştır.

Bu noktada, Baudelaire sonrası yeni arayışları tetikleyen, dünyayı ve şiiri değiştiren olaylardan da bahsetmek gerekir. İkinci Dünya Savaşı sonrası her şey, nasıl geri dönüşü olmayacak biçimde metamorfoza uğradıysa Fransa gibi yenilgiyi ve başkalarının eliyle edinilmiş hürriyeti çok acı deneyimlerle tatmış bir coğrafya da köklü değişimler yaşanacaktı. Bu değişimler, politik ve toplumsal olduğu kadar yazımsal ve entelektüel uğraşı alanlarında da görülmüyordu. Savaş sonrası Fransız yazını bohemlikle ve sosyal kopuklukla suçlayanlar, yazın insanının yaşadığı sarsıntıyı, yeni bir gerçekliğe dönüştürdüğünü hesaba katmalıdır. Edip, burada soysuzlaşan hakikat yerine, onu paha biçilmez bir isyanla değiştiren yüceltilmiş yeni gerçeklik dizgesini seçmiştir. Bu durum, hayata kayıtsız olunması anlamına gelmez. Dünyayı değiştirmek arzumuzun görünür hale gelişi. Sartre'ı ele alalım. Onun travmasında büyük

dingenin yalpalaması, aslında hiç var olmadığına yorulmuş, bu doğrultuda yazında egzistansiyalizm gibi bir tepki doğmuştur. "Yellerle yaralanan / Bir yelkene dönsün / Etim senden uzakta" mısralarının sahibi Rene Char, Nazi işgalinde, Fransız milis güçlere liderlik etmiş hatta Yüzbaşı Aleksander lakabıyla direnişin simge isimlerinden olmuştur. Taşra çetelerine komutanlık eden şair, hayattan devşirdiği acımasız, inceliksiz ve hoyrat gerçekliği aşkın ve şiirin potasında yeni gerçeğe doğru sentezlemeyi başarmıştır. Buna körlük ya da toplumdan uzaklaşma diyebilir misiniz? Hayır, bu tutum ancak yeni bir gözle, yeni gerçeğe bakma özlemi olarak tanımlanabilir. Paul Eluard'ın " Kapılar kapanmış neylersin/Neylersin dışarda kalmışız. " diye başlayan Karartma şiiri yine barikatlarını hayatın içine kurmuş bir tepkinin dile gelişi. Bizim Garip şiirimiz ve İkinci Yeni'miz de dünya savaşlarının yıkıcılığının Türk toplumu üzerindeki etkilerini, işte bu noktayı nazardan değerlendirmiştir. Kapalı ya da aldırışsız gibi görünen şiirsel biçimin altında, savaş sevicilere, çağdaş derebeylere, hürriyet düşmanlarına, şiire sırt çevirenlere duyulan öfkenin dönüşümünü bulabilirsiniz. Cemal Süreya'nın Üvercinka'sı, Ece Ayhan'ın Yort Savul'u, Cansever'in Mendilimde Kan Sesleri, Turgut Uyar'ın Göge Bakma Durağı, Karakoç'un Kapalı Çarşısı; tavsayan gerçekliğe kafa tutan, yılmıklara karşı yeni eşikler arayan şiirlerdi.

Baudelaire, şiirden ne anlıyordu, sorusuna verilecek yanıt, nasıl bir hünerle söylersek söyleyelim daima meselenin merkezine uzak kalacaktır. Çünkü Baudelaire, mantıksal dizgeden çok, duyuşsal eşige odaklanmıştır. Bu eşik aşılmadan sözcükler, sadece ses morfemleri; ifade, robotik komut olarak kalacaktır. Şairin doğurduğu öfke, edebi isyana getirdiği canlılıkla koşut değerlendirilmelidir. Anlaşılmaktan çok duyulan bir yücelik öğretisi olarak şiiri, gerçek vadisine taşıyan şair, tanımların ve kalıpların ötesinde sezgisel farkındalıkla hareket etmiştir. Peki gerçekten Baudelaire'in şiirde değiştirmek istediği tavır neydi? Paris Sıkıntısı 'nda geçen Bulutlar şiiri bana göre bir ipucu taşıyor. Burada şair, insanoglundun yaşam gayelerini birer birer sıralayıp hepsinden yüz geri ettikten sonra bulutlar diyor, sadece bulutların varlığı her şeye, her şeyi anlatıyor. Varlık, kendini ifade ederken bir bütünü zerrisi olmak sıfatıyla insana da kendini tanımak şansı veriyor. Kendini ve evreni anlamak peşinde olan insan, kendini ve evreni değiştirmek arzusu taşıyan insandır. Zira kavrayış, tanımdan çok tatminin nüvesidir. Yukarıda bahsi açılan şiirin görkemli nedenselliği kavramından bu devrimsel isteği çıkartabiliriz. Baudelaire'in şiiri, bize bir manzara sunuyorsa bu manzara, dağı değil uçurumu gösterir.

Türkçeye onlarca farklı çevirisi bulunan Albatros şiirini alalım. Bu şiir, hem yücelik öğretisi hem de şiirsel söylem bakımından yukarıda anlatmak istediklerime yerinde bir tanıklık olarak değerlendirilebilir. İnsanın kusurlu karanlığının açığa çıkarılması için kurulmuş dizeler, yaşadığı topluma yabancılaşan yazın adamının düştüğü cendereyi en veciz biçimde anlatmaktadır. " Bulutlar şahıdır o büyük ozan! / Fırtınaya dost, şimşeğe yaren. /Tayfaların yuhalarıyla sürüklenirken / Yürüyemez devasa kanatları yüzünden." Bu dizeler; sıradan bilincin çok üzerinde bir kavrayışa sahip şairin ve onun büyük isyanının, çoğunluğun kabulleri arasında boğuluşunu ifade etmekte kullanılmış. Geminin güvertesinde, hoyrat tayfaların bakışları arasında; gülünç, çirkin ve acemi görünür, yürüyemez bile. Oysa açık denizlerin mutlak hâkimidir Albatros. Tüm evrene böyle bir zaviyeden bakan gözler için tahakküm enstrümanı olarak kullanılan ahlâk, çürümeden başka bir şey ifade etmez. Kendisini doğru tarafta

Mevlüt ŞENER

SEVECEN DÜŞÜNCE

Nasıl tad almalı her şeyden
Sevdiğim bütün eşyalar kambur
Bütün uykularım yükümlü

Mobilyadan ayakları var gecenin
Çıplacık elleri
Kadından giysileri

Niye kızmalı sevecen düşünceye
Tatlılığımı yitiren güvene
İçinde olmadığım bir dünyayı kucklamaya

Umutt! Deliliğin yoldaşı
Oynuyor kendine karşı
Çekici seyir
Kışkırtıcı kumar masası

Bir gün herkesten uzakta
Papatyalardan gözlerim olacak
Akşamlar beni sürüklese de
Yiğitlik ateş yakacak aramızda

İyiliksever halden anlar yiğitlik
Küçük penceremmm benimmm

bilen ya da öyle olduğunu kabul etmekten başka umarı olmayan güruh, ozan cephesinden bakılırsa ıslah edilemez bir aymazlık içindedir. Şiirin elleriyle kurulacak uzam, bu güruhun değişimiyle değil yok sayılmasıyla, bir tümülüsün altında bırakılmasıyla var olacaktır. *Kötülük Çiçekleri*'nin ön sözünde “ Şeytan. İlk günah. İyi insan. İsteseydiniz zorbanın gözdesi olurdunuz; Tanrı'yı sevmek ona inanmaktan daha zordur bu yüzyılın insanları için. Herkes duyup sezer onu, ama kimse inanmaz. Eşsiz inceliği Şeytan'ın” (Baudelaire,2015, s.XI). diyen Baudelaire, kutsanmış vasat yerine, şeytanî inceliği yeğlediğini mi anlatmak istiyor. Herkesin sevabı, terk edilmiş günahın yanında, çok daha kıyıcı mı demek istiyor? Onun şiire getirdiği ülkü; şiiri, cereyan eden tüm bu beşeri hadiseler üzerinde, başka bir evrende, başka bir duyumsama eşiğinde yaşatmak istemesidir. Aynı ön sözde şiirden beklentisinin kusursuz bir beklentisizlik olabileceğini de anlatır. Bir içkiye benzetir şiiri. ” Şarapla afyonun öyle bir içki ki ne yaşam bulunsun içinde ne ölüm, ne istek ne yokluk. Hiçbir şey bilmemek, hiçbir şey öğrenmemek, hiçbir şey istememek, hiçbir şey duymamak, yalnız uyumak, uyumak hep, bugün tek dileğim bu. Utanılacak, rezil bir dilek ama yürekten” (Baudelaire, 2015, s.XVI). Baudelaire, ilan edilmiş iyinin tahakkümüyle çürüyen dünyayı değiştirmek ister; bunun için güvendiği tek isyana sarılır. Şiire...

Kaynakça:

Baudelaire,Charles. (2015) *Kötülük Çiçekleri*. Çev: Sait Maden. Türkiye İş Bankası Yayınları.

Cansu AYDIN

SHADİ VE KAR İSPİNOZU

(Uzay-zamanın tersine büküldüğü boyutlarda mahsur kalmış küçük kadınlara...)

oysa siz küçük bir kız çocuğunun yüzünde göreceksiniz cenneti
pembe düşleri yanaklarında kakhaha gülleri hâlinde büyüyecek
yıllar yıllar önce ve sevinci leyli nehirler dolusu çağlayacak
bembeyaz köpüklere dönüşerek birikirken küçük mutlulukları,
kaygısızca savrulurken yosun yosun uzamış mavi siyah saçları

âh.. ben hep.. merhametle iyileştirdiği kar ispinozuna tutunup hafiflikle
uçarken hayal etmek isterdim Shadi'yi.. dağ rüzgârlarıyla birlikte

zaten siz küçük bir kız çocuğunun yüzünde gördünüz cehennemi
ışıklı dünyaları yutarken karadelikler sinsi bir vahşetle teleskopların ardında seyirci kalan öte gezegenliler... gündüzleri güneşten mahrum bıraktılar o neşe bahçesini yıllar yıllar sonra geceleri aysız ve yıldızlırsız bir karanlıkta;
fırsat bilip de sırtlanlar kör, sağır ve dilsiz sessizliği... çocuğun iris çiçekleri açan büyük gözlerindeyse üzünç yalımları gizli çiy tanecikleri, bulanık bir göle dönüşüp derinleşiyor kederi—
acı bir tutsaklık sergüzeşti... ve güzün mahşeri kuru yaprak yığınları misali bozuk saat gölgeleri düşüyor âna, ters örülü bir uzay-zaman kördüğümünde

âh.. ben kar ispinozunun tutarak kendisine uzanan nasırlı fakat ufacık elleri,
kurtarmasını isterdim Shadi'yi dipsiz gözyaşı gölünden; o masalsı mucizeyi

Aren HAŞAR

NAİF

küçüktüm
süt dişleri sallanan tüm kız çocuklarına yalnız ben aşkımı ilan ederdim
ve bırakmazdım geriye kimseyi sevilmelik düşündükçe ne de naif gelirdi çocukluğum

büyüdüm
bir gün kilisede yalnız başıma
tüm azizlerin bayramını kutlarken bulunca kendimi ve bırakmadığımı görünce geriye kimseyi anılmadık düşündükçe ne de naif gelmedi olgunluğum

ŞİRDE SÖZCÜK, KURGU VE OKUR İLİŞKİSİ

Fazlı ÇOBAN

Şiirde sözcük seçimi, öznenin eylemini yarına taşımak gibi bir önceliğe sahip olmalıdır. Her sözcük, yalnızca anlık bir durumu aktarmamalı; aynı zamanda okurun zihninde ve duygusunda süreklilik yaratmalıdır. Yüklenen anlamı çok çeşitli katmanlarda ifade etmek, şiirin kalıcılığını ve derinliğini güçlendirir.

Bu ifade ediş, şiirin sürekliliğine ön ayak olur. Güçlü bir ediş, okurun zihninde dizelerin etkisini uzatır; şiir sadece okunmakla kalmaz, hissedilir, taşınır ve zaman içinde yankılanır. Şairin ustalığı, sözcükleri bu şekilde seçme ve yerleştirme yeteneğiyle belirlenir. Çünkü okura bir süre tanımayan sözcükler, yarında yaşamayı başaramaz; işte burada şairin yetkinliği belirleyici olur.

Kurgu ve gerçek arasındaki denge de şiirin derinliğini kurar. Kurgu ile gerçeğin iç içe geçmesi, yalnızca bir anlatım tercihi değil, şiirin temel damarını oluşturur. Bu iç içelik derinleştikçe, şiir okurun iç dünyasında daha geniş ve kalıcı bir yankı bulur. Gerçek, kurgunun filtresinden geçirilerek yeniden var edilir ve okurun hem aklı hem de duyguları beslenir.

Kurgunun başarısı, yalnızca düşünsel dizelerin dizilmesiyle değil, duygunun yapının içine inceliklerle yerleştirilmesiyle mümkündür. Düşünce ile duygu dengelendiğinde şiir derinleşir; aksi hâlde kuru bir söyleme veya dağınık bir duyumsama ortaya çıkar. İçsel çatışmaların dengeli şekilde yansıtılması, eserin niteliğini artırır ve okurda güçlü bir etki bırakır. Okur kendi deneyimlerinden izler buldukça, şiirle kişisel bir bağ kurar.

Şiirin okurda bıraktığı etkinin sürekliliği ve kalıcılığı, ustalığın bir sonucudur. Şair, kurgu ile gerçeği, düşünce ile duyguyu ustalıkla bir araya getirdiğinde, uzun süre sönmeyecek bir iz bırakır. Kısaca, şairin bilgi birikimi, çabası ve ustalığı, eseri oluşturan en önemli öğelerdendir. Bu birikim, hem teknik hem estetik bir bilinçle şiirin içinde görünür; kelimelerin seçimi, ritmi ve imge kullanımı eserin kalitesini belirler.

Şiire bir bütün olarak bakabilmek, çok katmanlı anlamları görebilmekle mümkündür. Okurun şiir hakkında bilgi sahibi olması, metinle daha derin ve samimi bir ilişki kurmasını sağlar. Bu bağ, okurun kendinden parçalar bulmasıyla perçinlenir; şiir, okurun kendi iç sesiyle kesiştiği yerde gerçek anlamına kavuşur. Böylece şiir, yalnızca okunmakla kalmaz; hissedilir, taşınır ve okurun zihninde canlı kalır.

Kurgu yapısında okunabilirlik de önemlidir. Kısa mısralar akışı hızlandırır ve okuru metnin içine çeker. Uzun mısralar ise bıkkınlığa yol açar. Okunurluk, şiiri sayfalarda bırakmak değil, okurun iç dünyasına taşımaktır. Etkili bir şiir, hem kurgusuyla, hem duygusuyla, hem de okurun katılımıyla tamamlanır; etkisi zamana yayılır ve kalıcı olur.

Cemile ÇAKIR

GÜL KİM, DİKENİ KİM?

Birdenbire boşalan yağmur
sırılsıklam etti gülleri
dikenler mi sevindi buna
yoksa çiçeği mi?

Damlaların dövdüğü o kıvılcık yürek
bir iç çekişle haykırdı tutkusunu
ama içinde bir kuşku, bir diken
gri yağmurun dillendirdiği.

Şimdi aynanın karşısında bakarım yağmura
gül kim, diken kim
ayna sorar bana.

Birdenbire bulutları yaran güneş
şaşkına çevirdi gülleri,
hafif bir esinti dolaştı bahçede.
Diken mi sevindi buna
yoksa çiçeği mi?

Günışığının okşadığı o diken
kuşkuyla haykırdı varoluşunu
ama içinde bir kıpırdanma, bir umut
gökkuşağının söylediği.

Şimdi aynanın karşısında
bakarım bulutlara
gökkuşağı kim, güneş kim,
diken kim,
ayna söyle bana.

29 Mayıs 2026

Nevzat KONŞER

BİR HAYAL DENEMESİ

Gözlerinin içi gülen cümlelerle yaşamak istiyor insan
Bağırmayan çağırmanın bir kadın gibi cümlelerle!

Güne sessiz harflerle başlayıp çok sesli kahvaltılarda
serpme gülümsemeler altında uzanmak istiyor aşka
anne şefkati gibi sözcüklerle inşa edilmiş
ve belki de hiç söylenmemiş sözler görmek için göz
odalarında

Erkenden uyandırılmayı istiyor insan bebek bir öpücük ile
sarılmak istiyor bakışlarının beline yüzündeki sevgilinin
çek elini diyen bir sesi çoktan çöpün dibine atarak
geceleri yanında var ile yok arasıyken maalesef
tavana bakıp kalbini fırlatmak istiyor belirsizliğe!

Gözlerinin içi gülen cümlelerle yaşamak istiyor insan
hayata en baştan başlamak kimin dudaklarında?

Mustafa SEYFİ

TOZ YEŞİL

seni gördüm. sıyrıldı etinden
ruhum. yalnızlığı şahit gösterip derine
çekildi kıyı. bayat çay, çürük meyve, kadim yokluk
ve toz yeşil öpüşün, nane sakızı kokan.
aşk en büyük yanılığısı varoluşun.

seni yazdım. bitmez gibi başlayan bir yaz masalıydı
yanılmak. vuruldum son hecesinde kalbimi
ucuz bir mezada çıkararak bu yanlışlığın. ömrümün
mağlup yarısından solgun bir menekşe.
hatıralar ne yapabilir karşısında yok oluşların.

seni aradım. bulunca ne değişecek
bilmeden. yokluğunla kırbaçladım kalbimi. rüyamdan
sakındığım bir gerçeğe uyandım. alı pullu çaputlar
bağladım gök kubbenin ayaklarına.
ayrılık, baladı olsun yarattığımız bu yanlışlığın.

seni unuttum. yaşadığımı ve öldüğünü. omzumda
tek başına bir karıncanın yürüdüğünü. şarkımız başladı,
şarkımız söndü. sen öldün. cesedinin üzerinde
parmak izim olmasa da katil benim.
unutmak mevzubahisken lafi mı olur cinayetin.

Can TAŞAN

DAROLUŞ

ters gitmeye başlamış bir düş gibi
yamalı tutulmuş her iki yaka
indirememiştim bayat göz kapaklarımı
uyanışlar, arka üstü çakılıştı
yalpaladım, kargalardan beterdin
akıntılardan yanaşamazdım
deli erikler aklanır beresiz saçlarımda,
ka/nardım ki tane tane...

pihtıların tükendiği yerdeydim
ağulu doğumlar, yaygın ödem
her adımda büyürdü dört oda
tek kıvılcım, sonrası düzlük:
üfledim buğu yansılı borulara,
tanyeri gibi morarıncaaya dek!
kadehlerinde yakamoz karalayanlar
kırmıştır karar: dünyaya çok geç!

çırpınır günedoğanlar, soluk tutar ıslak
ve çocuklar ayırına varır, katılır
çekerken körelir bir lohusayı uçurumdan
şiir, sözcük öksüz serpilmişlerdir:
görülmezliklere vuran Akdeniz!
işte orada filizlenecek bir delice fidanı
uzanmış kökünün yönünün zıddına,
yol yol sıyrıık, daroluş sancısı.

08.06.2026

Erkan KARA

BOŞLUKTALIK HİSSİ

alışlagelmiş bir şey değildi bu sende
bir vakit ki hiç beklenmeyen şeyler gibi
günün tam ortasında o boşluktalık hissi
daha önce böyle kötü olmadığını bir hâl

ve sonra işte, birileri bir yerlerden
bir şeyler söylüyordu o sırada,
kısa boylu hiç bilmediğin derin sözler,
yine de bir yerlerden hatırlıyor gibiydin
unuttuğumuz birçok şey gibi hilkatten

âh, içinden çıkamıyordun kendinin
kalıyordun ve daha çok kalıyordun
boşluğa düşmüş boşluğa düşen
her şey gibi yığılıp kalıyordun, oysa

bu kötü hâl üzerine bir de şaşkınlığın
üzerindeydi ki hâlâ, dönüp baktın
kim, nerden, senle mi konuşuyor diye
baktın ki senin iç sesindi o:

ne mutlu ki unutulmuş biri değilsin
her şeyin bir sahibi var, hatırla, dedi;
yağmur sonrası çıkan güneş gibiydi adeta
boşluğun karabulutlarını dağıtan.

Ferda Balkaya ÇETİN

BÖYLE UZAKTAN

hiç kullanılmamış bir yoldan geçmez ki rüzgâr
ıslık çalar böyle uzaktan kendini anlatmaya
bizden aldıklarını sürükler bilinmez güzergâh neresi

korkumuz hep canlı ürpertiler içinde o kaskatı halimizle
her şeyin mahrem olduğu günleri düşünmek telaşı
başlangıç, insanı insanlardan seçmenin en güzel yanı

bilmek ürkütücüdür iç düzen kurulunca insan görür
zaman daralır gölgeler dağılır evler genişler
imgesel dünyayı sarmalayan bir nizamla konuşuruz
yeri göğü birleştirip cesaretle konuşuruz

kalıba sığmayan düşünceler olacak alıştığımız huzur
yaşanması ağır gelir böyle uzaktan, uzayan gecelerin
ağaçlar konuşuyor biz kucaklaşırız notaların dilinden
kullanıldıkça ağız genişler sözcüklerin
algısı değişir karışır birbirine imlası o bıkkınlıkla
darmadağın ifadeler görürüz böyle uzaktan

günbatımı evim olur çiçek tarlası kalbim

İBN -İ SİNA 'NIN “EL KÂNÛN Fİ' T- TİBB” (TIPTA KANUN) KİTABI

Emin ORHAN

Şimdi dördüncü!

Bu kez daha uzun sürdü telefonun sesi.

Ekran kilitli, geri dönemedim.

Titreşimde olduğu için masanın üstünde rakkaslar gibi sağa sola dönüp duruyor... Sesini de kısıyamıyorum! Üzerine minder, masa örtüsü, kazak ve ne bulduysam yağdım.

Ses azaldı.

Bürodan çıkarken, “Ben bir saate varmaz gelirim,” diyerek fırladı kapıdan. Ayakkabılarını bile doğru dürüst giymedi.

Neredeyse dört saat olacak.

İçimdeki telaş sıkıttı endişeye dönüştü!

Zihnimdeki sorular birbirleriyle çarpışıp düğümleniyor.

Arayan kimdi? Belirsiz.

Şifaca Mestan böyle apar topar fırlayıp çıkmazdı, demek ki ivedi işi ya da unutulmuş bir görüşmesi vardı. Kim bilir, beklenmedik bir haber geldi de onun için mi çıkıp gitti böyle?

Bu düşüncemden yarım saat sonra içeri girer girmez, “Emin Efendi, benim cep kayboldu?” diyerek pencerenin yanındaki koltuğa çöktü.

Masanın üstündeki yığıntıları gösterdim elimle.

-Bu ne? deyip kaşını gözünü oynattı.

O an masa üstündeki yığıntının altında düşük frekanslı ses ve titreşim yine başladı. Elimi yığının altına sokup telefonu alarak Mestan'a uzattım.

Bir bana bir telefona baktı.

-Bu ne? dedi cılız bir sesle.

-Giderken unuttun.

Telefonu eline aldı. Şifresini açtı. Aranana numaraları daha iyi görmek için ekranı pantolonunun üzerinde sildi. Kafasını ekrana gömdü. Genizden gelen garip seslerle homurdanmaya başladı.

-Haallallahuya (Allah Allan bu ne yahu) ... dedikten sonra sesi düzeldi.

Ben de merak edip, “Kim aramış?” dedim.

-0 546

-O kim?

-Ben de bilmiyorum, dedi kayıtsızca.

-Gittiğinden beri epey arayan oldu.

-Aynı numara, yedi kez aramış.

-Dolandırıcı olmasın!

-Biraz dinleneyim de geri dönerim, o zaman anlarız, dedikten sonra sosyal medya hesaplarını incelemeye başladı.

Bu arada demlediğim çayı bardaklara koymak için mutfaka girdim. Döndüğümde Şifacı Mestan biriyle konuşuyor. Sesi bir inip çıkıyor, arada şaşkınlıyor... Çayını koltuğun yanındaki sehpa bırakmış. Tabaktaki şekerleri bardağa atıp ağır ağır karıştırmaya başladı. Bir ara bana bakıp gülümsedi. Konuşmanın sonu iyi dilekler ve görüşme temennileriyle bitti.

-Kimmiş?

-Tanımıyorum.

Nurbanu KABLAN

CENEVRE

Veda ederken nasıl da güzelleşiyor kent saçlarını tarıyor Leman'ın aynasında uzuyor anıların örgüleri güneşe fevvere göğe kavuşma emelinde göğsüne su serpererek uyanıyor Cenevre

Alpler, ufkun omzuna bırakılmış beyaz şal buğulu gözleriyle bakıyor şara mağrur duruşunun ardında şefkati üşüse bile dağların merhameti sıcaklığıyla sarar seni, barış kokar yüreği

Söz sana yine geleceğim göl saati çaldığında Mont Blanc köprüsünün üstünde ince belli Sisi'ye selam vereceğim suda yüzen kuğulara bir avuç gökyüzü fakat şimdi gidiyorum çevirme yüzünü

zamanın kuytusunu saklasın adımı kıyıda unutulmuş bankların gölgesine sen eski bir şarkıyı hüzünle söylerken göl susarsa Ron nehri anlatsın beni burda bir gezgin şair yürüdü...

Bilirim zaman uzun bir yolculuktur takvimler eksiltir günleri sessizce bir akşam üstü göl bakır rengindeyken ben yine martı kanadında dönerim maviyi bıraktığım o kıyıya gizlice...

Haziran 2026 Cenevre

-Tanıyormuş gibi konuşuyordun, telefonunu nereden bulmuş?

-Arabanın önündeki fotokopi kitap kapağından.

-Nasıl yani?

-Geçen hafta Ulus'taki sahaftan İbn-i Sina'nın “*el Kânün fi' Tıbb*” (Tıpta Kanun) kitabının yıpranmış fotokopisini bulup almıştım. Yanımda taşımamak için kitabı sahafta bıraktım. Biraz dolanmak için oradan ayrılırken sahaf, “Abi kitap karışmasın, üzerine adımı ve telefonu yaz,” demişti.

-Tamam da bu telefonla ilgisi ne?

-Yaşlı bir doktor, bizim ofisin yanından geçerken gözü arabanın önündeki bu eski fotokopi kitaba takılmış. İbn-i Sina adını okuyunca kapaktaki ad ve telefonumu not etmiş.

-Sen ne dedin?

-Bir kaç gün sonra kitabı fotokopi yaptırıp adresinize gönderirim, deyince çok mutlu oldu. Ardından coşkulu bir sesle, “Kabul buyursanız size, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 1949 basımı *Huzur*'u ile 1943 basımı *Abdullah Efendi'nin Rüyaları* adlı kitaplarını armağan etmek isterim,” dedi.

Kerem YILMAZ

AHTAPOT

Çilek Burnu'ndan doğuya
Mağosa'dan Boğaziçi'ne döndük
Denize dokunan bir kuş buldum
Ayaklarında çocukluk kaygısı biriktirmiş

Çok kollu bir sessizlik gibiydi
Dalgalar güneşte
Yosunları kayalıklarla tokuşturuyordu

Kuş birden sevinçle göğe yükseldi
Dumandan kalabalıklar üzerimize dökülüyordu
Bir anda taş kovuğunda saklı bir cengâver oldum

Solungaçlarımla tattım kederi, balı ve kanı
Suya koşarken
Keder, ahtapot gibi sarıldı ayaklarıma

Tuz oldum
Kanatlarım göğe karışıyordu
Bir yanım çözünürken
Bir yanım tutunuyordu yosunlara

Ölüme karşı direniyorum
Kuytu bir yuvaya kaçıyorum
Büyüklerin kederlerinde inatçı bir dumanım
Mutlu bir çocuk kalmaya canıyorum

Yunus KARAKOYUN

28

KARŞILA BİZİ

karşıla bizi
belki de hiç...

ey yüce ruhun kan bağıışı
kendini çek bir zaferle çıkacağız
toprağın rahmine mutlu bir yaşam için

kirli ceninleri yağmur; şiiri sözcüklerle
bedenin karanlık sessizliği çatlayacak
yenecek bir gün
o vahşetin korkusunu

halkız çiçeği direngen bir sevinçle
ne ölüme terk, ne yüreği yangına intihar
başlıyor dil paramparça utanç, kahkaha

aşk yanılıgısı bir kentin tarihi yıkılışı
ve kız kardeşleri çok eski zaman annem
çocukluğudur; pusu kuruyor fragmanlar

şair yurdunu terk ediyor şiire isyan
ve fısıldayan bir uykusuzluğun rüzgârı
yürüyorum sana
karşıla bizi kuzey yıldızı

Deniz DENGİZ

GOTİK TAŞRA AYINLERİ

Ebru'ya

RÜZGÂR, ÇIRA VE KIŞ
duvarda çıra
çocukla konuşur rüzgâr
içerisi kış –

AĞAÇLAR VE KUŞLAR
ağaçlar çıplak
dalların ucunda kar
bir kuş üşüyor

MENEKŞE
duvar kovuğunda
bir menekşe titreşir
kar kalkınca

CAM VE ÇOCUK
cam buğulu
çocuk parmağıyla çizer
bir ev, bir duman

YAYLA UYKUDA
yayla uykuda
ocakta duman çıkmaz
süt soğumuş

Berfin SUH

BENİ BİR DERDE YAMA DİKTİLER

Senibirkaçbinyıldır, kalbim sana of;
Bu iyidir dedik, sevildik biraz, seni tenzih ederim
Yanıldıkçokfena, kalbim sana of;
Hayret ediyoruz, sevildik biraz, seni tenzih ederim
Şirkkoştukaşka, kalbim sana of;
Epey perişan olduk, sevildik biraz, seni tenzih ederim.

Sevgilim
Bugün güneşi bol bol içime çekiyorum
Bugün seni çok çok görüyorum
Sanki hüznü bir aşkı bekliyorum
İnce kemikli bir eli okşuyorum.
Sanki bilerek yanlışlıkla kesiyorum, aşkı parmaklarımdan
kesiyorum,
Bak artık bak gövdem topallıyor
Hüznü bir aşkı besliyorum.

Sevgilim
Her gece, kendimi öykülerle teselli ediyorum
Diyorum bunlar senin renklerin, savaş günleri gibi,
Diyorum bu dert kabuk tutmayan bir yara gibi
Diyorum inan, beni bu derde yama diktiler gibi
Bir elma da biz mi yesek diyorum.

Dilek BAYRAM

DÜNYADA BİR YER HARİKALAR DİYARI

Gökyüzüne bakmamıza izin var, şanslıysak yıldızları saymayı
Uyku muhafızları tek tek topluyor piyonları
Ağaç kurtları gece mesaisinde, kozalakların sesi duyuluyor
Tüm gece işaretleniyor yatağın sınırları, iz sürüyor köpekler
Yorgun ruhların izlerini kapatıyor yağmurla yollara düşen salyangozlar
Kendi yazgılarını yazan ve çizenlere kovuklardan gelen selamlamalar
Kimseyi memnun etme kaygısı yok, ayak izi yok, tek kolla mücadele var
Şamatanın her türlü geride, hatırlamamıza izin var, şanslıysak iblisleri unutmayı
Cahil cesaretine karşı baştan başa hüznün, ışıklar sönmük
Fener alayına çıkabilmek için sırada bekliyor kendine dürüst olanlar
Tedbiri elden bırakmıyor kabuğundan hasar almışlar
Ağaçların en sık yerinde parola sorulacak
Müthiş bir gürültü kopacak, haklı değilsiniz diyeceksiniz
Elinde madeni bir para olmalı, bir tutam biberiye, sol avucundan damlayan BRH pozitif kan
Duyacağımız tiksintiyi bastırarak... Yaşamımıza izin var.
Şanslıysak uykudan her gün uyanmaya ağzından akan salyaların farkında olarak ya da olmayarak.

Mayıs 2026

Hasan ÇELİKKOL

DAHA İYİ HİSSETTİM KABULLENİNCE

Yıllarca yalnız başıma oturdum tahta sıralarda
Sarhoş, âşık, hasta
Cevabını bulurum sanıyordum
Kirden arınması gereken sorularımın

Sonunda beklediğim gün geldi
Üç kadeh rakı içtim, ardından üç kadeh daha
Dibi göründü şişenin
Ağır ağır yürüdüm şehrin bir ucundan bir ucuna
Batakhane, hapishane, kerhane hepsini geçtim
Benim ne işim vardı hırsızların, fahişelerin, katillerin arasında
Dünyayı ve insanları anladım o an
Hiçbir şey gerçek değil
Hepsini darağacı kurup asmaya karar verdim

Daha iyi hissettim
Kabullendiğimde Raskolnikof olduğumu

Ahmet Şerif DOĞAN

GEL GİT BİR SEVDA ÇÜRÜR KALPTE

Sayıklamalarımın çıkarsalar adını koca bir uçurumdur kalp
İçi boş, ot bitmez, kan akmaz bir hiçlik
Çünkü sen etrafım düşmanla çevrili iken
Top atışına verdiğim koordinatta terk ettin beni
İntihar süsü gülüşün kaldı gözlerimde
Ve paramparça hisler dört bir zerreye düşen
İnen her ayeti sana yormamın cezası bu belki de

Hu deyin dervişler tekkeler taşlandı
İçeride bir sessiz kalan kuyunun ipi
Sen kimseler görmeden boynumun ölçüsünü sarılarak aldın
Solmaz darağacında sallanırken
Göğsünde kalan kolyedeki resmimdeki gülüşüm
Gönderilen her peygambere senin adresini vermemin cezası bu belki de

Yürürken ezdiğim hava ayaklarımın altında can çekerken
Düşünmedim hiç nimetin aslı verdiğin soluğu içime çekmekmiş
Ve bırakmadan durabildiğin kadar durmak yani ölmek
Ve akabinde suni teneffüsüne maruz kalmak
Tanrım bu bir oyundu, gülümse kulların çıldırdı sevmekten
Avuçlarımı açıp da sana yalvarmamın cezası bu belki de

Sonunda firar ettiğim göz hapsinden düştüğüm bu yol
Taşların içime işlemesi ve içimin taşa evrilmesi
Hep merak etmişimdir heykeller mi taştan, taşlar mı insandan yontulur
Hangi taşa sıkışmışsa ruhum, al evine küvet taşına oy
Belki de ceza dediğim ödülüdür sana varmayan tüm yollar.

Necip YILDIZ

(K)OD UYGARLIĞI

Varlık = biz(e)
|Varlık) = |Dize)

Odlanır kuzular
ateşi tuza
suyla kodlanır

Yazgıdır dozyazı
Değil töz nazı

Buz yazının kristallerinden
tümceler(i) takip ettiğini sanırken
manifolda

düşe-
kıvrılır

İmzanın altında

İmza kendi imzasını da atmalı

Kalender YILDIZ

SARKASTİK ARMONİKA

şiiirin jandarması akademi
elinde didaktik süngü
boy verir sığ sularda
mil çekilmiş gözleri ayın on
dördü
e = mc² olsaydı şiir
kimselere bırakmaz
alırdı darasını taşralı
mübarekler

vatani kelebekler
parmakları karanfil sürgünü
saçlarından asılmış bir şairi
en iyi siz anlarsınız
kolalı gömlek biryantınli saç
sevgili akademi

gözleri yeşil günahkâr
rutin bir şiddet sarmalında
kurşundan askerlerin
yargısız infazıyla
pekâlâ ölebilirsin sen de
ders notları arasında
tedrisat neferi olarak
sevgili şiir bülteni

kaç kendinden sığın kendine
hep aynı şeyler işte
zülfü yâr şehla bir de leyla
anmasak şiir olmuyor galiba
modernizm çıkmazı var sonra
şuaraya karşı imge imaj
metafor
benimse bir kızım var adı zehra
çiçeklenir ayakları toprağa
dokununca

28.03.2023

Manolya YILMAZ

GİZ

Kemikten bir yuva yaptım kendime
Kimsenin gelip de giremediği
ve kimsenin gerçekte göremediği
ten giydirdim üzerine
sessiz ve kedersiz

İstedim ki kimse
kimse bilmesin gizlendiğim
yerde beni
Bulmak isteyen
kesse bile
tenimi
Görülmeyecek
kimliğimin o en gizli yeri

Mustafa OĞUZ

DERT HARİTASI

20, 30 yıl sonra yazamazsam
diye şimdiden yazdığım

Sevmedim, sevemedim yaşlanmayı
Bir gün belin ağrır bir gün kıcın
Çoktan veda etmiştir saçın
Göz hatırlatır durur derdini
Diş ara sıra çakar sinyali
Midede sürekli gaz üretimi

Uyursun dizlerde dinmez sızı
Horlaman andırır çirkin bir şarkıyı
Eşin uzaklaşır gün gün senden
İki gram deliksiz uyku hasretinden

Çocuklar uçup gitmiştir yuvadan
Torun tombalak kendi derdinde
Bir Koroğlu bir de Ayvaz
Ayağını sürür durur evde
İliklerine kadar üşütür ayaz

Ellerdeki kırışıklar birikim atlası
Yüzdeki çizgiler dünya haritası
Kimse bilmezmiş senin bildiklerini
Mış da mış
Budur işte avunmanın en daniskası

Bildiğin eskidik işte mirim, eskidik
Envanter dışı kalmamız yakındır artık

Emre KARAKAYA

KÜÇÜK BİR EYLEM

küçük bir eyleme tutunuyorum
kedi gözünü yutan bir karanlıkta

ellerinde keser ve çekiç
kalbimi yontmak istiyorlar
kendilerine benzeyen bir puta
yüreğim avuçlarında— kanıyorum

kalbim ruh olacak kadar temiz mi
yanılgılar akıyor kanımda
silaha gül takmak gibi
kendimi bağışlamak istiyorum

solmuş çiçekleri yeşertecek
yitirdiğim
yitirdiğim
güneşi getir bana
ölümün susturamadığı sesini de koy içine

gece içime açılan bir göz
küçücük bir ana tutunuyorum

**ZAMANSIZ
KIS(S)ALAR**

00.01

bir kez öptün
şakaklarına kadar
parladı
elma

00.02

sen
şimşek çakımısın

ışığı da
götürürsün
kendinle

yağmur kalır
geride

00.03

elinden başka
dert ortağı
yok
elimin

00.04

geniş bulvarlar otobanlar
uçsuz bucaksız meydanlar
kaç şeritli yollar

keçi yolundan
varılırmış
sana

00.05

gel boynuma dolan
ey nehir

00.06

on yedinci baharımdı
çiçek açamadığım

bir gündönümü
bahçene döndüm
de
yüzümü

00.07

yarı
yara
uykulu
su

seni gördü

şimdi

a
k
a
r

u
s

00.08

içi
taşlaşmış

o su

şelale
şimdi

00.09

ölümü
sorarken
çocuk
bana

mavi bir
balon
patladı
yanımda

00.10

ben uçurtmaydım
sen gökyüzü

ben uçurumdum
sen hâlâ gökyüzü

00.11

kalbim küçük
kalbim dar

duygularım
duygularım
fil kadar

sana

00.12

kopmasın şimdi
firtına

bir bardak suda

kaldır
aramızdan

dök
sardunyaya

00.13

çiçek ilk kez açınca
bu sabah
mutfakta
mayalanan
hamur da
kendini
açtı
çiçek
ekmeğe

00.14

bomboş kâğıtta
yolunu bulamaz

bomboş kâğıtta
girdaba girer

dümdüz bir yol
labirenttir

kaybeder kendini
bulamaz

00.15

ehlileştir
ruhunu

yıllan dedi
bu yılanla
bu yalanla
yıllan

kumral
bir kumsalla

futbol topu yap
tortop dünyayı
vur
vur

vur

Erdoğan KUL

OLAMAYAN VE BELKİ

iniyor
belki bütün putlardan
belki biricik erilemez olandan
kalbimin kırıldığı yönlere
yüzünü göstermeyen
gözlerine bir kez bile baktırmayan
kendini saçlarını okşayışında

karşımda günün herhangi bir vakti
varlıktan herhangi bir şey ya da
herhangi biri
inişiyse çıkışı aynı
tutuşturuyor elimi elime
kalmayana kadar ta ki

her zamanki yerimdeyim belki
her zamanki vaktimde
her zamanki gibi olmayan
eski hiçbir biçimine benzemeyen
bir sızı

başladığında olmak
olduğunda olamamak

ne benim
ne başka

Filiz Kalkışım ÇOLAK

GELİNCİK BUHRANI

karlar yağıyor şimdi
senli sensizliğime

göğün renginde bir tutam iç,
gelincik kızılığı

yanıyor akşamlar
yanıyor hüzzamlar, kürdilhicazkarlara

ince huysuz balık etinde beyaz kadın
dudağında kurumları gün kurusu

morlusu oynaşı
tenhalarım tanyelinden çisem çisem sağılan

çağlayan bakışlara ,
kırmızı destursuzluğu

tasında bahtımdan da siyah gözleri
dersin ki yüreğimde ağlayan sessiz göze

tutuşan kanatlarda ahuzar
şafak dürtülerinde kapanık yelpaze

kuytularında körpe duruşun
öylesi nazlı edalı
sızım sızım aşk çiçeği

Ekrem ACAR

MADDENİN HALVETİ

“Hiçbir kent/medeniyet dışta kalmamak üzere, kıyamet gününden önce hepsini ya helak edeceğiz yahut da şiddetli bir azapla azaplandıracağız. İşte bu, Kitap'ta satır satır yazılmış bulunuyor.” (İSRA, 58)

ah Rûmî!
frengistan'ın orta yerinde
bir tünelde
maddeyi uçuruyoruz biz
bu öyle bir uçuş ki
sen onu “halvet”ten bilirsin

sırat gibi bir tünelin orta yerinde
uçurduklarımızı çarpıştırıyoruz biz
bu öyle bir çarpıştırma ki Rûmî
sen onu düğün gecesinden bilirsin

tüneldeki mahşerin orta yerinde
uçurup çarpıştırdıkça
parçalıyoruz cevheri
bu öyle bir parçalama ki Rûmî
sen onu “mârifetten”ten bilirsin

dünyanın orta yerinde
kızacaksın ama
âdem elmasını bulduk yârinin
bu öyle bir bulma ki Rûmî
sen onu “en-el hâk”tan bilirsin

ah Rûmî!
ortanın da orta yerinde
nasıl sûret olduğumuzu
varlığımızı bulduk Rûmî
bu öyle bir bulma ki
sen onu “hikmet”ten bilirsin

Büşra KURTAR YILMAZ

ANİ BİR ÖLÜM

Yırtıcı hayvanlarımla arzular ve sıyrılırim hafızamın
koyukatran dibinden
Söndürülmeden atılmış yarım bir sigarayım
Sönene kadar yanacağım
Sakin kalamadım, kalamadım o eski kentin köprülerinde,
kabaran sularında tanık
Muhtacım, kollarım boşluğunu taşıyor onca yoldur, onca
yoldur, şaşırırsın
Ağrım yokluğunu dolduran ağırlığınca bir kütle, ağrım
yumruk gibi, yokluğuna çiğneyip bastığım
Sakin, sakın gelme, sabahları ben sıskağım,
Ben kararınca gel, ben karardım biliyor musun?
Kararmış, bozulmuş bir etim ben, çok kötü kokarım
Yüzülür ağzın derimden, sızar suyun kanımdan, sarsılır
rahmi yakındır.

Gülçin Yağmur AKBULUT

YAŞAM ATEŞİ

Kuyular mı çağırıyor
biz mi akıyoruz yoksa
kayıp gidiyor ömür avuçlarımızdan

Bir güne uyandık diyelim
hiç bitmeyecek yollarda
sokakları aldık kalbimize

İçten sımsıcak gülüşlerin
izini sürdüğümüz
eksik bir şeyler var yine de

Bizim olduğunu sandığımız
gün be gün eksilen bir deniz
çekiyor bizi derinlerine

Ben onu aradım o bilinmeyi
sesini duydum dağlardan
asla göremedim aslımı

Bir kapıdan diğerineymiş ömür
dalgalı suların en derininden
hayata uzatıyorum ellerimi

Meryem AĞAR

SUSSAM

Çok sussam ve akşamları dönüp inime
kalbimi yaralayan şiirler yazsam
Çok sussam ve akşamları çıkıp sokağa
geveze bir adamı ellerimle gırtlaklasam
Ben hep çok sussam ve bir gece yarısı varıp göğe
Tanrı'yı tutup sarssam, ağlasam:

*Seni zavallı yalancı, kibirli ahmak
Gerçek değilsin bu rüya kadar sahtesin
Seni gaddar, seni oyunbaz
O kirliliğinle boğmuştun beni sekiz yaşında
al işte ellerim yakanda,
Bu rüya kadar gerçeğim senin yanında*

Sussam sussam sussam ve
Bana arkasını dönüp giden Tanrı'yı
bir kalemin sivri ucuyla, sırtından yaralسام

Sonra hırçın ellerimle yarasına dokunsam
Kanlı bir bez parçasıyla sarıp sarmalسام
ve ayılsam
Sonsuz sussam ve sonsuz ağlasam

Hiç kimse gelmese, hiç kimse gitmese
serin ve sakin bir yaşam arzusunun
Islak otlara uzanıp yeşerse
ve Tanrı'yı bağışlasak
Sonsuz sussak ve sonsuz ağlasak.

Bartış C. YILDIRIM

SKANDAL KARA

karanlık bir kafanın içinde
kurcalıyorum arzusunun ardındaki boşluğu
kara merdivenleri hiç bir yere tırmanmayan
nasıl da özlüyorum masum olduğum yılları

şimdi ben nasıl anlatabilirim
kenarında yürüdüğüm uçurumları
dalından kopardığım asma yapraklarını
birbirine dolaşan ayaklarını
ne zaman yürümeye başlasam
bir kavağın gölgesinde geçirdiğim
serin yaz sabahlarını

yalnızlıktan başka kimsem yok
eski bir şiir ve söylenmiş masallardan başka
rüyalarımın gördüğüm aşk
durgun bir gölde avladığım balık
değiştiğim boşluk karnımdaki
dilimde çölün tadı
unuttuğum kabus
dönüp dönüp yeniden başlıyor

insan eksiktir diyenlere katılmıyorum
ortalığa saçıyorum bendeki fazlalığı
hayatım bir skandala benziyor uzadıkça
konakladığım ömür artık beni istemiyor

belki de alıştıra alıştıra geliyor ölüm
nedir ki insan
hayatta salınan bir sandaldan başka
utanıyorum vurduğum kıyılarından
içim bir kırmızı ki kapkara

Emre EROL

LANET / ANİMA

bir lanet yaşıyor tekrar hayatımın odalarına, beni benden alıyor, geriye bir hayalet bırakıyor; saydam tenimden süzülen son yağmur damlası en az ilki kadar ıslak, ve melankolik bir sevincin yazısını taşıyor kendinde: *bir ömür için, bunca ölüm...* bunca hayat başımda, bir yorgan örtüyor zamana şiir; bunca yıldız altında... ısıtıyor hayallerimi ışık bedenim, ondan ayrı kalınamayacağımı kavrayan benliğimse zevkine varıyor bir şimdi-burada oluşun... ah, insan... bir iplik hayvanla ebediyet arasında, bir ikilik... günlere, anlara, hislere inanıyorum artık; haftalara, aylara, yıllara asla... tüm yıldızlı perileriyle oturuyor yanımda yaşam, en yakınları ölüm, ömür ve zaman... en yakınlarım... alın beni içeri, bir yalancının hüküm sürdüğü bu dünyadan felsefenin, duygusallığın, kadehimin keşifliğine... bir düş için bunca yaşam, bunca acı, bunca yalnızlık... ne çıkar ki hayat birkaç yanılısamadan ibaretse? gerçek dediğin de eninde sonunda bir kelime... şimdi vuruyor acısı küllerin tenime, saydam alevlerce uzanıyor hikâyem boşluğa; ve derin bir nefes alıp yaşıyorum tekrar dünyaya: anima, saykonot nebula, bella mistica...

HATIRLATMALAR

Kendini değersizleştiren insanın ta kendisidir
Bunu daha önce duymuş veya yaşamışsınızdır
Benimkisi tekrardan ibaret...

Örsan GÜRKAN

SIRTIMA ÜÇ TANE KUSUR YAZILDI

BİRİ FAKİRLİK

tuzlu suya yatırdım
kurtuluş yarına

acaba kaç adım daha atarım yarına
dünya'yı döndürmek için

benden başlayarak
kurtulur mu bir halk

üstüme yıkılır mı bu sefer
çark-ı feleğin

BİRİ GARİBANLIK

bir'den başlayarak saydım
bir-ben
iki-yok

ben cumhurbaşkanı olamam mı şimdi
kilitler rahat edemez mi cebimde

cebimde yok
ararsan
olan gönlümde

BİRİ ŞAİRLİK

fıkra da üç kişi vardı
türklüğü ben yükledim

gördüm -evet bu sayede
yeryüzüne inişini ayın

ne inişti be
kalbe iner gibi
işte bu sefer dedim
-yıkıldı çark-ı feleğin

nefesini tuttuğunu gördüm âlemin

Ramis DARA

LEYLAK

*“Nerede o mis gibi leylaklar
Sararıp solmak üzere yapraklar...”*
(Anonim bir hicaz türkünden)

Dün hoş bir gündü, leylakların açtığını (Gölyazı girişinde), kırlangıçların geldiğini (Uludağ üniversitesi metro istasyonunda ve Gölyazı'da) gördüm. Ama hayatın sürdüğünü gösteren bu güzelliklerle temasım her yıl biraz daha zorlaşıyor.

Hele leylaklarla. Onları bazı yıllar neredeyse hiç göremiyorum. Hele dokunmam hiç mümkün değil. Koca şehirde tek tek peşlerine düşüyor değilim, ama eskiden geçtiğim sokaklarda, caddelerde, meydanlarda olanlar bir bir sökülüp atıldılar.

Biri, Üftade'nin altındaki Temiz sokağın dibinde bir izbede bulunan sıhhi tesisatçı dükkânının önünde büyük bir saksıdaydı; tesisatçı öldü ya da hastalandı, dükkân kapandı, leylak da gitti. Leylakların açtığını her yıl ilk orada görürdüm!

Çekirge caddesinde Süleyman Çelebi türbesinin bulunduğu yerde gür leylaklar açardı eskiden; 10-15 yıl önceki bakım onarım sırasında buradaki leylakları ot sayıp söküp atıldılar.

Okçubaba'yla Tophane meydanı arasındaki ünlü bir müteahhidin iş yerinin önünde her yıl açan bir dal leylak vardı, son birkaç yıldır yok.

Fomara'daki TOKİ konutlarının yanına morun çeşitli tonlarında birkaç fidan dikilmişti, her ilkbahar özel olarak bakmaya giderdim, alanın çevresine duvar çekildi.

Apartmanlar arasında zor nefes alan kendi küçük bahçeme dikmiştim yıllar önce bir adet de; yerini sevmedi ve bir türlü açmak bilmedi.

Böyle böyle, derken, zihnimin gramofonunda Sadettin Kaynak'ın hüzzam şarkısını döndüre döndüre dinlemek kaldı şimdi biraz bana:

*“Leylakların hayali salkımların emeli
Görmektir her gönülde hâkim bir hanımeli
Mademki bu hayatın rüya imiş temeli
Gençlik elden gitmeden zevkusefa sürmeli...”*
*

SİĞİRCİK

On üç - on dört yaşımdı. Hayal, suyum aşımdı.
Sığırcıklar kuş değil, siyahi yoldaşımdı.

...

Çocukluğumun sapanla ulaşılamaz kış kuşlarından sığırcıklar (*Sturnus vulgaris*). Köyün çevresindeki badem ağaçlarının tepelerine kümeler halinde konar, sürekli avcılarının saçmalarına muhatap oldukları için, oluşan insan fobileriyle yaklaşmama izin vermez, ben hareket eder etmez hemen havalanır kaçarlardı.

Ömrümün yarım yüzyılımı geçirdiğim Bursa'da onların yaz kış ayırmaksızın bir kent kuşu olduğuna tanık oldum ve çok sevindim. Umulmadık yerlerde karşıma çıkıyor, bana sanki, “Çocukluğunu, doğayı ve bizi unutma” diyorlardı.

Sosyolog Don Martindale, “Şehirde serçe, sığırcık ve güvercin gibi kuşlar âleminin temsilcileri vardır. Onlar da şehrin diğer sakinleri gibi, aynı soğukkanlılıkla trafikten kaçınıyor, meydanlarda münakaşa ediyor, bina saçaklarında

toplantılar yapıyor, ticaretin yan ürünlerinden rızklarını kazanıyorlar.” diyor.

Bir gün Gölyazı’da Zambaktepe eteklerindeyim; Uluabat gölü göklerinde binlerce sığırcığın topluca tek bir canlıymış gibi doğal bir koreografi sunduklarını, bir o yana bir bu yana hızla savrulduklarını ve ilginç tablolar oluşturduklarını gördüm. Olayın benzerini daha önce bir televizyon belgeselinde izlediğim için küçük dilimi yutmamıştım, ama yine de çok heyecanlanmıştım!

Sait Faik, Son Kuşlar hikâyesinde “Dünya değişiyor dostlarım. Günün birinde gökyüzünde güz mevsiminde artık esmer lekeler göremeyeceksiniz.” der ya, ben buradaki esmer lekeleri sığırcık olarak algıladım nedense hep.

Beri yandan, 1940’lı yılların İstanbul lokanta kültüründen hareketle sığırcık şarap mezesi olarak geçiyor yine Sait Faik’te. Kumpanya hikâyesinde Kör Halit Moruk Salih’e şöyle diyor:

“Zavallı Saffet tüzümle ekme yerken, biz seninle belediye lokantasında, neydi o kuşun adı? Sığırcık mıydı? Sığırcık kızartması ile şarap içmiştik, hani!”

*

KARABAŞLI KİRAZ KUŞU

Çocukluk ve ilk gençlik yıllarımda köydeyken rengine, ötüşüne, tarzına tavrına en çarpıldığım kuştu o. Onu bütün güzelliğiyle mayıs-haziran kesitinde, bir-bir buçuk ay kadar gördüm. Sonra sahnedən yavaş yavaş çekilirdi. Renkleri solgunlaşır, ötüşü canlılığını yitirir, bozulur, bozunur, sonra kaybolurdu.

Daha sonra onu, öğretim görevlisi olarak çalıştığım Uludağ üniversitesinin Görükle kampüsünde görmeye, dinlemeye başladım. Buradan emekli olduğum 2002 yılından bu yana maalesef doğanın armağanı olan bu güzellikle bağım koptu gibi bir şey.

Bilmiyorum, baharları hâl üniversitemizin kampüsünde arzi endam eyliyor mu, köyde Arapların kuyusu dediğimiz mevkiinde hâlâ şakıyıp duruyor mu?

Ötmek için ağaçların, çalıların en yükseğine konardı. Sesini iştirir iştirmez onu görmemiz çok kolay olurdu. Görükle kampüsünde de insan bulunmadığı zamanlarda elektrik direklerinin ve binaların tepesine konup öterdi.

Güzelliğinden söz ettim, alt kısmı sapsarı, üst kısmı kestane rengi ve başı kapkara, serçeden az iri, yumruk büyüklüğünde bir kuştu.

6 Haziran 1994 tarihli günlüğümde onun ötüş şeklini şöyle anlatmıştım:

“Hep en yükseklere konuyor ve başlıyor ötmeye. Durup durup. Önce 3-4 kez kısa giriş, soluğu açış denemesi, ardından asıl ve o görkemli müzik geliyor:

Cıvt, cıvt, cıvt, cıvrıvrıvrırrrrrrrrr!...”

Yıllarca adını sanımı, kimliğini bilmeden sevdiğim bu kuşla ilgili bilgileri gelişen internet teknolojisi sayesinde öğrendim. Türkçe adı “karabaşlı kiraz kuşu” idi. “Karabaşlı çinte” diyen de var. İkili bilimsel adı ise, “*Emberiza melanocephala*”. Hindistan’dan yaz göçmeni olarak geliyor, İtalya ile İran arasındaki coğrafyada üreyip geldiği yere geri dönüyor.

O nasıl bir ötüştür, canlı rengârenk düştür
Konuktur Hindistan’dan, kirazkuşu cümbüştür...

*

IHLAMUR

Güneşte tomur tomur, sanki sarışın yağmur
İncinmiş içimize bir şifadır ıhlamur...

Ihlamur kapladığı alan açısından geniş yapraklı orman ağaçlarımız arasında meşe, kayın, kızılgağaç, kestane, kavak, gürgen, sığla, çınar, huş ve akçaağaçtan sonra 11. sırada gelir. Ama meskûn mahallerde insan eliyle yetiştirilir de.

Bursa da hem doğal orman olarak, hem de insan eliyle yetiştirilenler açısından ıhlamur konusunda en önde gelen illerden biri, belki de birincisi. Orman açısından birinci olduğu kesin: Karacabey!

Ama sadece orada değil...

“Geçen gün benim çobanı sen mi aradın? Benim çoban dokuz buçukta Ihlamur bayırındaymış. Sen mi aradın?”...

10 Haziran 2024’de daha çok dağ yöresi kökenli insanların eğleştiği Tahtakale’de bir telefon konuşmasında duyduğum sözlerdi bunlar.

“Ihlamur bayırı” ne güzel bir mevki adı! Ve “Dağ yöresi” diye anılan Uludağ’ın arka yüzünde de ıhlamurlar söz konusu demek ki.

Bursa Defteri’nin editörlük ve yayın yönetmenliğini yaptığım sıralarda derginin yazarları ve okurlarıyla birlikte buraları adım adım az gezmemiştik; ama geçmiş zaman, ıhlamurlar nerelerdeydi unuttum.

Henüz mayıs başlarındayız, demek ki uzak ‘kış aylarımızın milli soğuklama çay ağacı ıhlamurların’ açmasına; cadde cadde, sokak sokak, meydan meydan, patika patika, dere tepe ortalığı baygın kokulara boğmasına bir ay var.

Varlığın ince huzur, eşsiz yaydığın buhur
Sırrını söyle bize, ey gümüşi Ihlamur

Ormanda saklı uğur, şer önünde kadim sur
Fark eden olmasa da, ıhlamur gizli bir nur...

*

AKASYA

Yesari Asım Arsoy’un 1934 İstanbul-Şişli doğumlu Akasyalar Açarken şarkısı dillerde dolaşmaya, dolayısıyla yaşamaya devam ediyor ama bizim, akasyaların (*Robinia pseudoacacia*) açışını görme şansımız yıldan yıla azalıyor.

Akasyalar açıyor, ama artık biz onları kolay göremiyoruz. Onlara dokunmak, salkımlarını koklamak artık neredeyse imkânsız bizim için. Her bahar yolumuza çıkan ağaçlar ya kuruyup yok oldular, ya derin derin budanıp uzanıp ulaşamayacağımız mesafelere yükseltildiler.

Bugün evden çıkınca baktım, Saltanat kapısının karşısında - Okçubaba türbesinin yanındaki akasyamız, açmaya başlamış ama uzanıp koklanamayacak kadar yukarılardan budanmış.

Heykel boyunca sağ koldan yürüdüm, sol kaldırımdaki ağaçları da gözümle keserek, tek bir akasya yoktu.

Son noktaya varırken, Gökdere köprüsünün güneybatı köşesindeki akasyanın tamamen kuruyacağı bundan birkaç yıl önce belli olmuştu, çevresindeki ticari işletmelerin yürek kaldırmaz tacizleriyle her yıl bir yanları kuruyor ve mecburen kesilip atılıyordu. Son yıllarında S., onu “Kel akasya” diye okşayıp seviyordu gözleri ve gönüllüyle. Artık Kel akasya da yok, geçen yıl kurudu. İskeleti yerinde duruyor hâlâ, ben de bugün dayanamayıp o şekilde fotoğrafını çektim.

Köprüyü geçtim, tarihi Mahfel çay bahçesindeki iki ihtiyar akasyanın açmaya mecali yoktu, bir-iki yıl içerisinde tamamen kuruyup yok olacakları kesin.

Bu arada çay bahçesinin dereye bakan duvarından bir fidan fişkırmış ve bir iki küçük salkım açmıştı beyaz beyaz...

Sevdadır bu dallanır, taş kalp bile sallanır
Akasyalar açarken, zaman akar ballanır...

*

KIZILCIK

Kim bekler, ah kim bekler, soluk sarı çiçekler
Aylardan sonra bize kızılıcık verecekler

Kızılıcık Bursa'da tanıdığım bir ağaççık ve meyve. Önceleri adını bilir, türküsünü duyardım sadece. Çocukluğumda Salihli'de o türkünün adını taşıyan filmi de seyretmiş olabilirim, ama aklımda hiçbir şey kalmamış.

Ağaççığın çiçeklerini, meyvesini, her şeyini Bursa'da öğrendim.

Yapraklanmadan önce şubat-mart aylarında sarı çiçekler açan ağaççık ya da çalıları Uludağ eteklerinde olduğu gibi Hisar içindeki eski Bursa evlerinin bahçelerinde de gördüm.

Bunların yaz sonunda kızaran zeytinsi meyvelerini dalından koparıp yedim.

Akatalpa dergisinden değerli kardeşlerim Melih Elal (01.05.1950-12.3.2008) ve Ersin Erdem'le (Zühtü Engüdar) (15.06.1960-18.11.2018) Temenyeri'nin üstündeki dağ eteklerinde gezintiye çıkmış ve birazcık kızılıcık toplayıp yemiştik bir gün!

Bu iki kardeşim yok şimdi, Orman henüz durduğu için oralandaki kızılıcıklar da duruyordur belki yer yer, şehir içindekilerse gitti gidecekler, son nefeslerindeler.

Anadolu'nun çeşitli yörelerinde çum, egren, ergen, güren, kiren, şefit, zağal, zuval.... gibi adları olan kızılıcığın ilginç bir özelliği, erken çiçek açmasına karşın, meyvesinin geç olgunlaşmasıdır. Bu sebeple Anadolu'da "Şeytanın küren başı beklediği gibi beklemek" diye bir deyim vardır ve sonucu kolay alınmayacak işler için söylenir. Şeytan erken çiçek açan ağacı görünce, şu ağacın altında bekleyip de meyvesini yiyeyim, diye beklemeye başlamış ve bekleyiş o bekleyiş...

Bu yazılarda bitkilerin sağlığa yarar ve zararları konularına girmesem de kızılıcığı özellikle ishalseniz yemelisiniz; kabızsanız sakın ha!

Eksi ve mayhoş lezzetli kızılıcık taze olarak yendiği gibi, daha çok reçel, şerbet, meyve suyu, marmelat, şurup, şarap, likör yapılarak da tüketilir.

Ağacın ağır, sert ve dayanıklı, ama esnek bir yapısı vardır.

Geçmiş kültürümüzle ilgili olarak "kızılıcık sopası" sözünü hatırlayın... Hatta Reşat Nuri Güntekin'in *Kızılıcık Dalları* romanının adı da bu özellikle ilgili.

"Kan kusup kızılıcık şerbeti içtim demek" diye de bir deyim var ki o da çekilen acıları dışarıya yansıtmamayı dile getirir.

Sarı solmuş ahacık, parıldıyor kızılıcık
Yaz sonunda dallardan tadıverdim azıcık...

*

KARGA

Kentleri sessiz ve neşesiz bırakmayan kuşlardan biri de kargalardır, serçeler ve kumruların sonra.

Bursa'da ikindiden akşama uzanan saatlerde Kültürpark'la Pınarbaşı göklerini ve buralardaki yüksek ağaçların tepelerini kesif karga sürüleri kaplar.

Ama kargalar geniş kesimlerce pek sevilmez; sanırım hem ötme şekllinden, hem renklerinin simsiyah oluşundan, hem de belki bazı karga türlerinin ölüm habercisi sayılmasından.

Beri yandan Aisopos (MÖ 6. yy) hemen bütün masallarında onu biraz aptal gibi resmetse de kargaların nasıl akıllı hayvanlar olduğu bilinir.

23 Kasım 2021'de evimin arkasındaki Yerkapı sokakta yürürken asfaltta küçük ama sert bir "tak" sesi duydum. Allah

Allah, taş mı, kim attı, nerden buldu?.. Fark ediyorum ki, küçük bir ceviz. Hemen çatıya bakıyorum. Karga.

Hızla uzaklaşıp bir köşeden izliyorum. Eski metruk evden bir alt katın saçağına inmiş bile, garklıyor. Ve hemen aşağı inip cevizi alıp gidiyor.

Benzeri bir olayı da evimin bahçesinde yaşadım. Eğilmiş, otlarla uğraşıyordum. Saçlarımı silip geçip hemen önüme bir taş düşüyor. Hangi apartmandan, kim, niye attı? Derken bakıyorum, ceviz. Başımı kaldırıncaya çatıdan bir karga garklayıp kaçıyor.

Cevizi, kırmak için, kaya sandığı başıma attı da isabet mi ettiremedi, yoksa onu bana ikram mı etmek istedi, düşünüp kaldım...

Üniversite öğrencisiyken yıllar önce Erzurum'daki ağaçlarda yuva yapmaya çalışan kargaların birbirlerinin yuvalarından çöp çalma savaşlarını günlerce gözlemiş ve haklarında bir hikâye yazmıştım.

Değerli şair yazar Salâh Birsâl'in son günlükleri karga gözlemleriyle doludur. 1990 yılı günlüklerini topladığı kitabı da *Nezleli Karga* adını taşır.

Yağmurla pümeşeyim, dört değil beş köşeyim
Kandaşım kargalarla, ben kanatlı bi şeyim...

*

SAKSAĞAN

Saksağan, gözlem alanıma son yıllarda girdi. Çocukluğumdan gelmiyor. Belki doğup büyüdüğüm köyde yoktu. Belki de onun kargalardan farklı bir kuş olduğunu fark edememiştim.

Uygunsuz bir sözü, davranışı, hatta insanı eleştirmek için söylenen "Dam üstünde saksakan, vur beline kazmayı [kazmaylan]" deyimini de beni saksakandan uzak tuttu; onu "münasebetsiz" bir kuş saydım belki de.

Bir de Ege köylerinin "yapış yapış" anlamına gelen "saksak" sözcüğü vardı saksakanla aramda.

Oysa saksakan sözcüğünün eski Türkçede "şakiyan" gibi bir anlamı varmış ve bu kuşun çatlama şaklamalı "çak-şak"lı ötüşünden yansıma bir sözcük olabilirmiş.

Uzun kuyruklu, uzaktan siyah beyaz görünseler de mavi, yeşil, morumsu renkleri de olan bir kuş bu.

Onu en çok UÜ Görükle kampüsünde görürdüm, Üniversite Hastanesi'ne uğradıkça görüyorum hâlâ.

Evime 400 adım mesafedeki Şehadet camiiyle Orduevi arasındaki çitlembik ağaçlarında da gördüm sanki bir iki kez.

Sonra bir gün oğlumun Nilüfer'de oturduğu evin terasına kadar çıkan ağaçlarda gördüm bolca. Ve oğlum bunları pek seviyordu. Çevredeki güvercinleri obur ve pasaklı bulurken, saksakanlara bayılıyordu.

Böylece gittikçe saksakanlar (*Pica pica*) benim de sevdiğim kuşlar arasına girdiler.

Dünyanın neredeyse hemen her ülkesinde ilgi çekerler. Avrupa'da genellikle olumsuz, Asya'da olumlu anlamlar yüklenir. Örneğin İngiltere ve İskoçya'da uğursuz sayılırken; Çin, Kore gibi ülkelerde sevinç ve şans habercisi sayılır. Çin'deki adı neşe, mutluluk anlamlarına gelir.

İnsan dışında dünyanın en zeki canlılarından biridir. Aynada kendini tanıması ilginçtir.

Ve son, aktüel bir bilgi: İngiltere'deki Newcastle United futbol kulübünün lakabı "Saksakanlar"dır.

Belki de armağandır, gecedeki gün sağandır
Belki yeni yoldaşım kaçtığım saksakandır...

*

MADIMAK

Kederi aşırılmalı, neşeyi taşırılmalı
Şu hayatta bir kez de madımak pişirmeli...

Ne madımak türküsünü söyleyebilirdim, ne o türkü eşliğinde oynayabilirdim, ne de doğadan madımak toplayabilirdim. Bunların hepsiyle ilgili ziyadesiyle bilgi topladım, ama uygulamada hepsine teğet geçtim.

Türküyü televizyon öncesi çağlarda Türkiye radyolarından defalarca dinledim:

Madımak oylum oylum

Geliyor selvi de (civan da) boylum
Selvi boylum gelirse
Şen olur benim de gönlüm

Oy madımak teke tüke sakalı
Oy madımak evelik yemlik
Oy madımak guşguşu yemlik
Oy madımak...

...

Madımak, tütün tarlamızın kenarında istenmeyen ot olarak çıkardı ve onu çapayla kökünden kazır atardık, yendiğini bilmezdik.

Madımak sözcüğü Türkçeye Ermenice ya da Farsçadan geçmiş. İçlerinde badımalak, mercimenek, kuşbarik, kuşkeği, söğütotu, terleme, canotu, urgancık, atgötü... olmak üzere 40 dolayında yerel adı var.

Körpe sürgünleri ilkbaharda sebze olarak tüketilen; Ankara, Bursa, Çorum, İzmir, Kırşehir, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Tunceli... illerimizde bulgurlu, pastırmalı, yumurtalı, pirinçli yemekleri, çorbası, gözlemesi, çiğ salatası, sarımsaklı yoğurtlu cacığı yapılan, ayran aşına eklenen bitkinin son yıllarda üretimine de başlandı.

Bitkicik Bursa pazarlarında her yıl Yenişehir'den toplanıp getirilerek daha çok satılır oldu. İlk deneyimimde iyi sonuç alamadığımdan bir daha içimden satın almak pek gelmedi. Ama yine de sonraki deneyimim epey iyiydi. Lakin okuyup yazmaktan mutfağa da pek zaman ayıramıyorum ki.

Ve 2 Temmuz 1993 Sivas Madımak Oteli Yangınına göndermesi olan manimsi bir ikilikle ayrılmak istiyorum huzurdan:

Ah yâreli yâreli, 'çiçeğ' pare pareli
Buruktur madımakçık, ulaşamaz yâr eli...
*

ÇARŞILAR

Yağmurlu, karlı, soğuk havalar için, hatta yazın aşırı sıcak günleri için de güzel bir güzergâh buldum kendime. Eski Bakırcılar Çarşısının batı kapısından giriyor, Kapalı Çarşıdan devam ediyor, Uzun Çarşıya çıkıyor, oradan en son Okçular Çarşısına varıyorum. Burası İnönü caddesinde sona eriyor. Caddeden vızır vızır araçlar geçerse tam karşıda, buranın devamında da Kayhan Çarşısı var aslında, ama kesintisiz yürüyüş için burası son. Ve 1200 küsur adımlık yol da fena sayılmaz. Dönüşü de eklersek yaklaşık 2500 adım.

Bu çarşılar, 14. yy'da yapılan Orhan camii ile, o yüzüyl biterken yapılan Ulucami'nin kuzeyinde, 15. yy'ın ilk yarısında (1400-1450) açılmış. İki başlangıcında kapalı yapılmış olmalıyken, son ikisinin üzerleri son yıllarda yerel yönetimlerce derme çatma gereçlerle kapatıldı.

Zaten bu çarşılar günümüze çeşitli değişimlerle geldiler. Özellikle 1760 ve 1958 yangınlarından sonra neler neler değişti kim bilir...

Birinci çarşayı baharları kırlangıçlar şenlendirirken, dört çarşıda da üveyik kırmızımsı kırmızımsı küçük kumru türleri görülür ara ara. Böylece insan selinden boğulur gibi olmuşken, kuşlarla biraz nefes almış gibi olursunuz. Gu guuuk guk diye öten halkalı yerli kumrularıyla aramayın, onlar ağaçlıklı ferah kenar mahallelerden buralara gelmezler.

Çarşıların birini bitirip diğerine geçerken aralardaki birkaç metrelik açık alanlarda, yağmur yağıyorsa başa su geçirmez montun kukuletasını geçirmek gerekebilir.

Geçenlerde, yolun yarısındaiken müthiş bir yağmur başlamıştı. Sona ulaşınca oradan sıcak bir börek aldım, çarşının birkaç metre kuzeydeki çay ocaklarının birine oturdum. Yağmur yağmaya devam ederken, onun anne sesini dinleyip sıcak çayımı içtim, sıcak böreğimi yedim.

...

Uyuklasın, ko gitsin, dilsiz ağızsız karşı
Üç adım ötemizde hazır bekliyor çarşı
*

IŞGIN

Oğlum dün bir demet "ışgın" fotoğrafının altına ekleyerek şöyle bir ileti yolladı: "Bak, babacık. Şöyle bir şey aldık pazardan. Soyup içini yiyormuşsun. Muş tarafındanmış."

O eşyle Nilüfer pazarından almış olmalı; ben de bir haftadır Reyhan pazarında görüyor, daha güzelleri gelince alayım diye bekliyordum.

Bu yüksek dağların taamını, oğulcuğum minik bir bebekken, ilk kez, Bitlis'in Adilcevaz ve Mutki ilçelerinde 1970'li yılların sonlarında severek yemiştım. Buruk bir kivi lezzetindeki ışğının; uçkun, uşkun, aşğın, gavalat, revas, şıngı, yayla muzı..." gibi uzayıp giden 40 dolayında adı var.

Her yerde ve ortamda yetişmiyor. Çoğunluğu Doğu Anadolu'da olmak üzere Ağrı, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van, Adıyaman, Gaziantep, Sivas, Hatay illerimizde 2300-2700 metrelerdeki kayalık yamaçlarda görülüyor. Bursa pazarlarında her yıl mayıslarda tadımlık olarak satılıyor.

Işgın (*Rheum ribes*), 40-150 cm boylarında, 40-50 cm çapında, yüreksi, kaba damarlı, kırmızımsı, iri yaprakları olan, haziran-temmuz aylarında salkım halinde küçük, sarımsı beyaz çiçekler açan, kazık köküyle çok yıllık, otsu bir bitkidir.

En çok, çiçek salkımlarını taşıyan körpe sürgünleri, kabuğu soyularak çiğ yenir. Kök ve gövde pişirilerek de tüketilir.

Yapraklarsa zararlı olduğu için tüketilmemelidir.

Anadolu halk hekimliğinde çeşitli amaçlarla kullanılır.

İran'da, ülkemizde, özellikle Van Yüzüncü Yıl Üniversitemizde yapılan akademik araştırmalarda bitkinin kanseri geriletici, kan şekerini düşürücü özellikler gösterdiği belirtilmiştir.

Ancak bunlar henüz tıp folkloru çerçevesindeki bilgiler sayılmalı ve her türlü rahatsızlık için modern tıp ile eczacılığa başvurmak gerektiği unutulmamalıdır.

Tarihin en eski çağlarından bu yana köküyle yaprak sapı dünyada baharat ve halk ilacı olarak kullanılan ravent (*Rheum rhabarbarum*) de bizim ışğınla aynı cinstendir ve günümüzde başta Avrupa ülkeleri olmak üzere bahçelerde özel olarak yetiştirilmektedir.

Kar dağları tutmuş mu, tüm yolları yutmuş mu
Işğın yediğim yıllar adımları unutmuş mu...
*

SÜLEYMAN ABI

Öğlene doğru evden çıkmış, Ortapazar caddesinden aşağıya yürüyorum. "...ci geldi, ...ci geldi" seslenişleriyle gözlerimi açıyor, kulak kabartıyorum. "Kestaneci"ymiş. Bir elinde terazi, bir elinde, sırtına iki küfe yüklediği atının gemi; asfaltın kenarından ters istikametinde yol alıyordu kasketli bir ihtiyarcık. Yüzyılın Bursa'daki son görüntülerinden olmalı, duyguları depreşti bir an içimde...

18 Eylül 2021

Dağ köylüsü Süleyman abiyi sonraları da atıyla şehre gelip giderken birkaç kez gördüm.

Ama epeydir artık atsız geliyor. Bir elinde terazisi, diğerinde meyve sebze poşetleriyle.

At gitti mi acaba, diye endişe ediyordum; geçenlerde dayanamayıp sordum, "Köyde" cevabını alınca hafiften sevindim.

Süleyman abiyi bugün, 30 dereceyi aşkın sıcakta, sırtında ceketini, elinde-kolunda terazi ve poşetlerle gördüm. Kavaklı caddesinin karşı kaldırımından bana bir şey alıp almayacağını sordu işaretle. İşaretle hayır, dedim. Sattıklarından biri kesinlikle bu mevsimde taze fasulyedir (ki evimde akşam yiyeceğim yemek bu, pilavla), ötekiler neydi acaba? Biraz sonra onu Kavaklı'nın Ortapazar'a yakın noktasında kaldırıma oturmuş olarak gördüm, ama torbalar ve poşetler hâlâ ser verip sır vermiyordu. Acaba içlerinden birinden, beni bu saatte eve döndürüp yeniden çıkaracak bir şey çıkar mıydı?

Bir şey almazsam onu boşuna umutlandırıp üzüm olurum diye soramadım...

7 Ocak 2024

Kavaklı caddesine adını veren tarihi Çınarın köşesinde heybesi ve terazisiyle Çongaralı Süleyman abiyi gördüm öğlen öğlen. Son birkaç yıldır olduğu gibi, atsız. Kestane, incir, taze fasulye gibi meyve sebze satmaya eskiden şehre atıyla gelirdi. Atına yüklediği küfelerle onu Hisariçi'ndeki cadde ve sokaklarda dolaşırken görmek, asfalttan yansıyan nal seslerini işitmek bana büyük heyecan verirdi. Notlarına baktım, birkaç yıl önce ona niçin atsız geldiğini sormuş, "At köyde" cevabını almıştım. Ama onu, sonrasında bir daha, bir defa olsun atıyla değil, hep yalnız görmüştüm.

Süleyman abi de ben de artık atsızdık, neyse ki henüz küçük bir adımız vardı.

*

FİLBAHRİ

Düğünü bozandınız, sızdıran kazandınız
Filbahriyi kesmekle bilmem ne kazandınız...

Hayır, filbahrinin denizle (bahr) bir ilgisi yok! Sevan Nişanyan'a göre o, "ful-i bahar" ("bahar yasemini") sözünden geliyor.

En çok üç metre boylarında, kışın yapraklarını döken bir çalı. Mayıs-haziran aylarında üç santimetre çapında, dört beyaz taç yapraklı, tatlı, yoğun, büyüleyici kokulu çiçekler açar.

Ve ben, "Bahçelerde fil Bahri / Var git ellerin yarı / Senden bana yâr olmaz / Yüzüme gülme bari" türküsünden gıyaben bildiğim, filbahri'yi (*Philadelphus coronarius*) Bursa'da tanımıştım. Kökleri Şerafettin Paşa camiinin demir parmaklıklarla çevrili daracık arka bahçesinde bulunsa da çiçek salkımlarını her bahar Hüzmen plazanın parke kaplı bahçesinden birkaç kez sever koklar dönerdim.

Sonraları gidip koklamayı unuttur gibi oldum galiba, fark ettiğimde filbahriler yerinde yoktu. Acımasız eller caminin çevresini yeniden düzenlerken bu nadide çiçekli çalıları köklerinden söküp atmıştı.

Birkaç yıl önce Ortapazar caddesinde yeni yapılan bir apartmanın önüne iri bir saksı içinde güzel bir çiçek getirip bıraktılar. Bir yerden tanıdık gibi geldi, kokladım, oydu. Birkaç bahar orada varlığını burcu burcu duyurdu gelip geçene.

Ama işte bu bahar o da yok!

Derken küçük bir mucize oldu. Evimin 15-20 metre yakınından geçen, benim arada bir kullandığım Çırağbey sokağı üzerinde Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılmış bahçeli bir apartmanın 'avlu kapısı' açıktı. Gözüm içeri kayd: Rüya gibi: Sarı göbekli beyaz çiçeklerini iki ayrı köşede çılınca açmış iki filbahri çalısı bütün ihtişamlarıyla bana bakıyorlardı!

Demek ki bu muhteşem çiçekli bitki söylenegeldiği gibi eski Bursa'nın mukimlerindendi. Bugünün yurttaşları onu şehirden sürüp çıkarmaya çalışsalar da...

*

TESPİH AĞACI

Baharda ipil ipil, bu çok özel bir stil
İnce mor ince koku, tespih ağacı tekmiil...

...

Mayıs ortalarına doğru yol aldığımızda göre tespih ağaçları da (*Melia azedarach*) açmış ya da açmak üzere olmalı. Maalesef Saltanat kapısının yanındaki, -Kuran kursu olarak faaliyet gösterdiği için- kamuya kapatılmış, Nilüfer Hatun mescidinin bahçesinde bulunan ya da bulunanların defteri birkaç yıl önce dürüldüğü, insanların hoyrat elleriyle kesilip atıldığı için, onları günlük güzergâhımın üzerinde göremiyorum artık. Görmem için ya Reşat Oyal Kültürparkına ya da üniversitenin Görükle kampüsüne gitmem gerekiyor.

Bunların dehşet güzel, ince kokulu, kırçillı leylaki çiçekli hallerine birkaç yıldır hasretim, bu yıl olsun gidip muhabbeti tazelemeliyim.

Çocukluğumdan, komşumuz Ferit (Işık) dayının avlusundan gelen ve emekliliğime yaklaştığım yıllarda Bursa'da depreşen tespih ağacı tutkumun ateşini yakmaya devam etmeliyim.

Anayurdu Uzakdoğu Asya ile Avustralya'dan süs ağacı olarak dünyanın dört bucağına yayılan ve hatta geldiği yerlerde istilacı olabilen bir ağaç bu.

Leblebi iriliğinde, küremsi, salkım halindeki, yapışkan meyveleri, sonbaharda olgunlaştığında sarımsı açık kahverengi bir hâl alır ve elinize aldığınızda kötü kokar. Bunların bir kısmı salkımlar halinde yapraklar döküldükten sonra da uzun süre dallarda kalır.

Kurumuş meyvelerin içindeki tek iri çekirdekten tespih tanesi yapılır. Ağacın dilimizdeki adı da buradan gelir. Bu çekirdekler mermer sertliğindedir ama, biri ağaçtan gelen sapın bağlantı yerinde, diğeri onun tam karşısında altta, iki delik bulunur.

Beri yandan meyvenin çekirdek ya da tohumunu saran etli kısmıyla ağacın yaprakları zehirlidir.

Zirai mücadelede böcek uzaklaştırıcı olarak kimyasal ilaçlar yerine, bunlardan üretilen müstahzarlar kullanılabilir keşke...

Gönlüne girebilsem, saçını örebilsem
Seni tespih ağacı kalbinde görebilsem...

SÜRAHİYE DOLAN ŞİİRLER

bir müminin
sürahiye doldurduğu şiirleri
iftardan önce okumak haramdır

uzağı göremeyen yakını görendir
yakını göremeyen uzağı
bildiği bütün sırları söyleyen
anesteziden uyanandır
ve onlar apaçık gerçeklerdir
al bu kutsalı üç kere öp yükseğe koy

noterden ihtar çektim
yanlış yaşıyoruz biz bu hayatı
fotoğraflarda çıktığı gibi değil

gözlerin bir orduya verilen emirdir
kirpiklerin kapanınca refleks havada kalıyor
kaç ton basar kalbim kaç ton
kaburgamda statik hesaplar
gece vardiyası kalbimde bir bordro unutuyor

burada bir virgül koyuyorum
chevrolet araçlar terkedilmişti
bir daha alarm kurulmayacak
unutmamak için

bu çelik kapıyı sadece bir anahtarın açıyor olması
3 defa dönen kilit
ihtimalleri 3 defa üst üste yok sayması
boşunadır
günahı vebali boynunadır
güm güm güm
bütün kapılar vurulmuştur
ne gelen var artık ne de giden
geçiş üstünlüğü yalnızca bulutlarındır

5 katlı apartmanlar tanıdım ben asansörsüz
gözlerin beni terasa çıkarıyor sansürsüz
ebeveyn banyosu olmayan evlerin
çocukları çabuk büyür
bu yüzden keratalar yükseğe asılmıştır

sana abi demem
bu benle alakalı bir mevzudur

ÇIKIYORUZ

bitti oksijen
karbon kaybettirdi ayak izini
hazırlan o büyük zamana
yanıp sönen sunucu ışıklarının günahı yok
atom altı alışkanlıklardayız
ne yapsak petrodolar
ne yapsak vahşilikleri kırılmış blok zincir
her krizden büyüyerek çıkan toplu tecavüzdeyiz
başka türlü yok
çıkıyoruz karmaşık senetlerin karanlığından
finans kapitalin karanlık kasıklarından çıkıyoruz

kurtulsak bu tumturaklı beladan
başkası gelecek onu da biliyoruz
alt kata indi bizi bekleyen asansör
yetişebiliriz hâlâ çıkıyoruz çarkların imasından
çıkıyor kuleler kağıt çarmlıktan
çıkıyor aklımız düşündükçe
o muazzam çayırdaki güldüğümüzü
başka bir karanlığa kadar
çıkıyoruz ışık denilen şeye

çıktığımız bütün yükseltilerden inerek
çıkıyoruz çoktan çıkılması gereken şeylerden
tuzakmış düzen denilen büyük kumar
bastığı kağıtların altında kalmadıkça
kana doymayan kanon
rahat yok bize
çıkıyoruz çakıldan çardaktan tarçın kokan kışlardan
çıkmadıkça çare
çıkmadıkça çaralamıyor üreyen organ
barış denilen büyük kumpastan çıkıyoruz

sen hiç savaşmamış savaşçı
kürek kemikleri arasından geçirdiğin kılıcınla
boğayı olduğu yere çakan
söyle herkese başka şans yok
her şeyin sebebi olan wall street denilen
o karanlık arenadan
bir daha dönmek üzere çıkıyoruz
suudi şeyhler avrupalı bankacılar elbet direnecek
daha pörçük daha tutucu yaptıkça bizi
çekiyoruz o büyük fiili
çıkayrum çıkaysun çıkayı
çıkayruz dolar dedüğün zincursuz kelepçeden

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

İsteyen herkes Akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.